

Op te bergen
in de band van
4 en 5 juli 2007

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de commissiegriffier mede te delen.*

Verslag

van de vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid

gehouden op 13 juni 2007

INHOUD

Opening	4
Mededelingen	4
Vaststelling van de agenda	4
Verslag vergadering van 9 mei 2007 en lijst van toezeggingen	
Ingekomen stukken	6
Rondvraag	6
Brief van het college van gedeputeerde staten (GS) van 23 mei 2007 over Financiële jaarcyclus Regio Groningen-Assen, concept-Meerjareninvesteringsprogramma 2008-2015 en ontwerp-Begroting 2008	9
Brief van het college van GS van 15 maart 2007 over het rapport van het onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de toepassing van de gebundelde doeluitkering (GDU) in 2003	16
Begroting 2008 van het OV-bureau Groningen-Assen	20
Statenstuk 2007-293; Definitief ontwerp-Provinciaal verkeers- en vervoersplan Drenthe 2007-2020	23
Brief van het college van GS van 11 april 2007 over het Jaarverslag 2006 Bestuursovereenkomst landelijke ontwikkeling windenergie	28
Brief van het college van GS van 24 mei 2007 over het aanvaarden MER uitbreiding Verbrandingscapaciteit Essent Milieu Wijster	37
Brief van het college van GS van 19 april 2007 over het Jaarverslag Handhaving 2006	44
Statenstuk 2007-290; Uitwerking statenmotie M1 van 20 december 2006 (Invulling geven aan de gebiedsopgave voor vier gebieden die geen LEADER-status krijgen)	47
Statenstuk 2007-295; vaarweg Erica-Ter Apel	49
Sluiting	54
Toezegging	56
Bijlage	

STATENCOMMISSIE OMGEVINGSBELEID

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid, gehouden op 13 juni 2007 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

mevrouw. J.M. Pannekoek-van Toor (voorzitter)
J.J. Baltès (VVD)
J. A. van Berkum (ChristenUnie)
L. Bomhof (VVD)
mevrouw. K.J. Datema-Klöpping (SP)
H.R. Hornstra (PvdA)
W.H. Kuiper (GroenLinks)
K. Kuipers (GroenLinks)
J.H. Lammers (CDA)
T.S. Medemblik (ChristenUnie)
A.G.H. Peters (CDA)
mevrouw. G. Seinen (CDA)
J. Slagter (PvdA)
mw. H.G. Stoel-Snater (PvdA)
A. Timmerman (VVD)
mevrouw. S. van de Vijver-Geitz (PvdA)
A. Wendt (ChristenUnie)
R. Westerhof (SP)
Th.J. Wijbenga (CDA)

Voorts aanwezig:

H. Baas (ChristenUnie, gedeputeerde)
J.H. Bats (VVD, gedeputeerde)
mevrouw A. Haarsma, (PvdA, gedeputeerde)
mevrouw T. Klip-Martin (VVD, gedeputeerde)
R.W. Munniksma (PvdA, gedeputeerde)
mevrouw J. Stapert (commissiegriffier)

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering.

2. Mededelingen

De VOORZITTER heeft een aantal mededelingen over geplande werkbezoeken. De vorige keer is ervoor gekozen om de commissie een schema te geven en daarin verandert soms het een en ander. De Milieufederatie en de RECRON willen graag op 12 september 2007 voorafgaand aan de commissievergadering een gezamenlijk project presenteren, genaamd Vervolg ontwikkelingsperspectief natuurlijke recreatie in het Drents-Friese Wold. De geplande tijd die daar nu voor staat is van 13.30 uur tot 14.00 uur, voorafgaand aan de reguliere commissievergadering. Kan de commissie daarmee instemmen?

De COMMISSIE stemt met deze projectpresentatie in.

De VOORZITTER merkt op dat het werkbezoek aan Zwartemeer en omstreken gepland stond op 10 oktober 2007, maar in verband met de IPO-conferentie is de statenvergadering van datum veranderd, waardoor deze op 10 oktober 2007 valt. Het werkbezoek kan dus niet doorgaan en overleg heeft opgeleverd dat het werkbezoek wordt uitgesteld tot het voorjaar 2008. Spreekster heeft namelijk begrepen dat het een programma van een dag wordt. Daar zal de commissie nog nadere berichtgeving over ontvangen. Spreekster heet de heer Van Berkum van harte welkom, want het is vandaag zijn eerste commissievergadering. De beantwoording van de vragen die zijn gesteld over de keersluis Meppel ligt ter tafel.

3. Vaststelling van de agenda

De VOORZITTER stelt voor om agendapunt 10, het concept-Meerjareninvesteringsprogramma Groningen-Assen 2008-2015 op de agenda naar voren te halen. Zij vraagt of de commissie daarmee kan instemmen.

De COMMISSIE stemt hiermee in.

Met inachtneming van het vorenstaande wordt de agenda goedgekeurd en vastgesteld.

4. Verslag vergadering van 9 mei 2007 en lijst van toezeggingen

De VOORZITTER merkt op dat achter in het verslag de lijst met zaken die zijn toegezegd door de gedeputeerde in de vorige vergadering is opgenomen. Inmiddels zijn naar aanleiding van een aantal toezeggingen diverse mailberichten binnengekomen van de hand van mevrouw Klip en de heer Bats. Zij stelt daarom voor om een aantal punten op die lijst van toezeggingen aan te vinken als afgedaan.

De heer MUNNIKSMER merkt ten aanzien van de LOw Frequency ARray (LOFAR) op dat de vorige keer aan de orde is geweest welke inzet de provincie gaat plegen om natuurontwikkeling op het LOFAR-terrein mogelijk te maken. Op dat moment heeft spreker namens het college gezegd dat hij een uiterste inspanning zal gaan doen om daar iets goeds van te maken. Het betekent wel dat spreker op dit moment een korte stand van zaken aan kan geven. In 2004 is het verzoek gedaan om met de ontwikkeling van LOFAR te starten en tegelijkertijd is er een onderzoek gedaan om het gebied op een natuurtechnische manier goed in te richten. Dat betekent dat de provincie dit plan mee heeft gefinancierd door aan het totale plan van ruim € 300.000,-- direct en indirect € 225.000,-- globaal bij te dragen. In die periode is de opmerking gemaakt dat de provincie alleen meebetaalt aan de verwerving en de waardevermindering van die grond die valt onder de begrenzing van de ecologische hoofdstructuur (EHS). Dat is maar een beperkt deel van het gebied. Op dit moment is de provincie nog verder in gesprek met de verschillende betrokkenen rondom LOFAR om te kijken of ook een groter deel van dat gebied in feite zou kunnen vallen onder min of meer dezelfde regeling die ook voor het EHS-gebied geldt. Daarbij is het de vraag of alleen de waardevermindering moet worden betaald of dat er ook moet worden meebetaald aan de inrichting, aangezien het voor elkaar krijgen van de inrichting een belangrijke verantwoordelijkheid is van LOFAR zelf. Er speelt rondom dit traject nog een aantal onzekerheden een rol, want op het moment dat er vandaag wordt gezegd dat er helemaal wordt meegegaan in het traject van het meebetalen van de hectares die niet door de EHS zijn begrensd, betekent dat op dit moment dat die hele financiële claim naar de provincies zelf toegaat. De provincie wil graag met alle betrokken partijen onderhandelingen blijven voeren, door aan de ene kant te zeggen dat de natuurontwikkeling daar breed gestalte moet krijgen, maar dat dit wel op een wijze gebeurt waarbij de rekening zo min mogelijk bij de provincie komt te liggen. Het zal altijd betekenen dat aan het einde van de rit de provincie zal moeten meebetalen in dit verhaal, als er wordt gezegd dat het meer mag zijn dan alleen het gebied dat alleen door de EHS wordt begrensd. Wat er dan mee wordt gedaan is de vraag en volgens spreker is het verstandig om eerst die onderhandelingen af te ronden, maar dan zit spreker wel met het volgende probleem. LOFAR zal waarschijnlijk zoveel druk qua aanleg van de antennes op deze ontwikkeling zetten, dat spreker de commissie rondom de volgende statenvergadering al kort op de hoogte zal moeten stellen van de stand van zaken op dat moment. Ook zou het kunnen betekenen dat dit meteen wordt gekoppeld aan de vergadering van 12 september 2007, want het zou wel eens kunnen betekenen dat al dit najaar LOFAR daadwerkelijk tot aanleg van dat gebied over wil gaan en op dat moment moet de zekerheid worden verschaft dat een deel van de financiële bijdrage kan worden gedaan. De vorige keer heeft hij begrepen dat de commissie unaniem heeft gevraagd om een oplossing aan te dragen voor dit probleem, maar dit wel zo te doen dat de financiële claim zo klein mogelijk is. Daar is spreker mee bezig, maar het kan betekenen dat spreker wel eerst een terugkoppeling naar de statencommissie moet doen voordat hij een toezegging namens de provincie aan LOFAR doet. Het hele traject dat in feite via provinciale staten moet lopen, zal echter niet worden afgerond voordat door de provincie een toezegging wordt gedaan aan LOFAR dat dit wordt opgelost. Ook in het kader van de Voorjaarsnota zal het college iets presenteren waarbij er ook een ankerpunt ontstaat voor deze ontwikkeling.

De heer WESTERHOF vraagt of de gedeputeerde voldoende aanwijzingen heeft dat er partijen zijn die willen meefinancieren.

De heer MUNNIKSMa antwoordt dat als hij voldoende zicht zou hebben en ook zou weten waar het qua omvang om zou gaan, dat geleid zou hebben tot een concreet voorstel. Hij heeft wel zicht op heel veel partijen aan welke kan worden gevraagd of zij een duit in het zakje willen doen, maar het kan best betekenen dat de provincie er nog niet van overtuigd is dat die partijen ook zover zullen komen om daadwerkelijk een bijdrage te doen. Hij kan zich ook voorstellen dat er tot een constructie wordt gekomen waarbij de provincie op een gegeven moment aangeeft dat dit het maximale bedrag is dat de provincie erin wil steken en dat er in het kader van het LOFAR-traject eerst een deel van het risico bij de provincie wordt neergelegd, maar dit later nog weer verder wordt verspreid over andere partijen.

De heer WESTERHOF hoopt dat het allemaal goed gaat. Er is op dit moment een vrij groot commitment binnen de hele regio met betrekking tot LOFAR en dat gaat zelfs zover dat de bevolking het project innig omarmt. Spreker zou het bijzonder onprettig vinden als het uiteindelijk stuk zou lopen en dat de grond weer aan boeren verpacht moet worden.

De VOORZITTER deelt mee dat zij dit opvat als een aanmoediging aan de gedeputeerde om op de ingeslagen weg verder te gaan.

Het verslag wordt conform ontwerp goedgekeurd en vastgesteld.

5. Ingekomen stukken

Er worden geen opmerkingen gemaakt of vragen gesteld naar aanleiding van de ingekomen stukken.

6. Rondvraag

Mevrouw VAN DE VIJVER vraagt of het college in de persoon van mevrouw Klip op korte termijn gaat antwoorden op de schriftelijke vragen die spreekster heeft gesteld. Vorige commissievergadering heeft zij vragen gesteld over het moment en de wijze waarop het college deze commissie en de staten wil betrekken bij de waterschapsbesturen naar aanleiding van de wijzigingen van de wet op dat terrein. Concreet is gezegd dat zou worden gekeken of dat nog mogelijk is, maar het kwam er feitelijk op neer dat de gedeputeerde niet van plan was om deze commissie daarbij te betrekken. Dat vindt spreekster teleurstellend, maar is des te teleurstellender toen zij vernam dat gedeputeerde Bleker uit Groningen dat wel gaat doen. Hij gaat het niet alleen vandaag met de commissie bespreken, maar hij heeft zelfs de moeite genomen om de commissie een uitgebreide brief van acht pagina's te sturen waarin precies wordt uiteen gezet op welke wijze het standpunt zoals dat er nu ligt tot stand is gekomen, wat daar de overwegingen bij zijn geweest, enzovoorts. Dat had spreekster ook graag gehad en zij had het heel leuk gevonden als zij op die manier op de hoogte was gesteld over de ontwikkelingen op dat gebied. Het is uiterst frustrerend om te merken dat de mensen die samen met deze staten de uiteindelijke beslissing moeten nemen over de samenstelling van de waterschapsbesturen die beide provincies delen, zoals Noorderzijlveld en Hunze en Aa, volledig op de hoogte zijn van hoe de gedachtegang is geweest en hoe het tot stand is gekomen en dat zij daar nog steeds niets van weet. Daar komt nog bij dat zij van de brief die zij een dikke veertien dagen geleden heeft gestuurd met het

verzoek om aan te geven of dit nog voor het artikel-vier-overleg in deze commissie zou kunnen worden besproken, niet eens een ontvangstbevestiging heeft gekregen, laat staan een antwoord. Hoe heeft dit zo kunnen gebeuren?

Mevrouw KLIP antwoordt dat de reactie van GS gisteren op de bus is gegaan, dus mevrouw Van de Vijver krijgt antwoord op de brief. Tijdens de vorige commissievergadering is gevraagd wat het standpunt is van het college en toen heeft zij gezegd dat het college het stuk nog niet had behandeld, zodat zij dit niet formeel kon zeggen. Op de vraag of de commissie daarbij zou worden betrokken, heeft spreekster geantwoord dat de commissie erbij wordt betrokken daar waar de commissie een rol heeft in het besluitvormingstraject. Dat zal eind dit jaar, begin volgend jaar zijn. Daar heeft niemand uit de commissie op gereageerd. Spreekster heeft ook aangegeven dat het haar verstandig leek om het zo te doen omdat de staten dan in de besluitvorming alle inspraakreacties mee kunnen nemen, want na dat artikel-vier-overleg vindt er een wettelijk inspraaktraject plaats. Zij heeft de brief voorliggen waarin wordt gevraagd of het college niet bereid is om voorafgaand de staten te informeren. Spreekster kan zich niet herinneren dat zij heeft gezegd dat zij niet bereid was de commissie te informeren. Bovendien is het stuk van het college openbaar en dat telt minimaal acht kantjes, waarin uitvoerig staat beargumenteerd welk standpunt het college mee zal nemen in de artikel-vier-overleggen. Indien wordt geconstateerd dat dit college daar een wat andere route in heeft gekozen dan de heer Bleker, klopt dat. Daar staat tegenover dat dit college wel precies dezelfde route heeft gekozen als Overijssel, want het college van Overijssel doet precies hetzelfde. De argumentatie van het college is volledig opvraagbaar, maar het klopt dat spreekster daar de commissie niet op eigen initiatief een brief over heeft toegezonden.

Mevrouw VAN DER VIJVER vraagt of zij dan moet concluderen dat spreekster haar informatie moet halen uit stukken van het college die opvraagbaar zijn en dat zij niet anders geïnformeerd wordt dan nadat zij daar expliciet om heeft gevraagd. De vraagstelling in de vorige commissievergadering was zodanig dat het antwoord zoals dat door collega Bleker is gegeven, ook door dit college heel makkelijk had kunnen worden gegeven. Indien het college wil dat de commissie expliciet om zaken vraagt, zal zij dit tussen haar oren knopen, maar zij had toch de indruk dat de gedeputeerde spreekster beter had begrepen.

Mevrouw KLIP antwoordt dat dat dan kennelijk niet helemaal het geval is. Zij gaat ervan uit dat zij de commissie de vorige keer volledig heeft geïnformeerd over de stand van zaken. Op dat moment had het college er nog niet over gesproken. De commissie heeft een eigen rol in het traject en niemand heeft verder gereageerd in de commissie. Als mevrouw Van de Vijver vraagt naar de argumentatie, kan zij deze geven. Het gesprek daarover met spreekster zal echter in een later stadium kunnen plaatsvinden, want de artikel-vier-overleggen zijn in een traject gekoppeld aan een heel strak schema, aangezien al die waterschapsreglementen klaar moeten zijn vanwege het feit dat conform de nieuwe waterschapsreglementen volgend jaar waterschapsverkiezingen plaats kunnen vinden. Dat kan pas na de artikel-vier-overleggen.

De heer KUIPER stelt vast dat er een nieuwe situatie is in verband met Groningen. Er is ook gezegd dat dit geen wettelijke taak is voor dit gremium, maar er is altijd nog een actieve informatieplicht van het college. Hij ondersteunt het verzoek van de PvdA om daar een overleg over te laten plaatsvinden.

De heer WIJBENGA kan zich de bewogen avond over Natura2000 in een groot hotel in Assen nog herinneren, waarin op uitnodiging van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) vele partijen uit Drenthe hebben ingesproken en hun bedenkingen hebben kunnen uiten. Hij heeft begrepen dat er 500 reacties zijn uit Drenthe en dat is een substantieel aantal. Hij heeft ook begrepen dat het college door het Ministerie van LNV is uitgenodigd om daar zogenaamde beschouwingen op die reacties te geven. Hij heeft ook begrepen dat in andere provincies de colleges de beschouwingen met de commissie die gaan over Natura2000 wil delen. Is het college dat in Drenthe ook van plan?

De heer MUNNIKSMA antwoordt dat hij zich herinnert dat ook in de vorige commissievergadering dit punt aan de orde is geweest en dat op het moment dat het college haar standpunt richting het Ministerie van LNV kenbaar maakt, dit standpunt ook aan de commissie bekend wordt gemaakt, zodat de commissie het daarna kan agenderen. Spreker heeft vorige week met zijn collega's contact over dit punt gehad en die werken erop dit moment allemaal zo hard aan om dit of deze week of volgende week de deur uit te krijgen, dat erop dit moment geen overleg plaatsvindt. Het gaat dus om informatieverstrekking achteraf. Overigens wordt wel rekening gehouden met de opmerkingen die al eerder over dit onderwerp zijn gemaakt. Waarschijnlijk zal hij op hoofdlijnen reageren richting het ministerie en zal het ministerie die 500 tot 700 bezwaarschriften zelf moeten beoordelen.

De heer WIJBENGA antwoordt dat het zo gedaan kan worden. Nu zegt de gedeputeerde dat hij tegen termijnen aanloopt, want de termijn eindigt omstreeks 16 juni 2007. Er zijn ook gedeputeerden die tegen de minister hebben gezegd dat het hun even niet uitkomt en dat zij eerst willen overleggen met de commissie en daarom om uitstel van die termijn met twee maanden vragen. Dat geeft hij de gedeputeerde slechts als suggestie mee.

De heer MUNNIKSMA merkt op dat er van horen zeggen veel fantasieën ontstaan. Hij heeft vorige week contact met al zijn collega's gehad en er is geen enkel signaal op deze wijze afgegeven. Wel is nadrukkelijk gesproken over wat er nu eerst moet gebeuren. Moet nu eerst de aanwijzing worden afgewerkt en daarna de beheerplannen, of moeten eerst de beheerplannen worden gedaan en daarna de aanwijzing? Dat komt ook in die brief terug en dat zal de commissie interessant vinden. Daarin is een zekere afstemming bereikt binnen IPO-verband. Nu is het alleen nog zo dat het goed zou zijn wanneer de minister gaat luisteren naar alles wat door de vertegenwoordigers van het IPO en van deze provincie is gezegd. Spreker heeft het idee dat deze provincie daar best een steuntje bij kan gebruiken.

De heer WIJBENGA wordt nu nieuwsgierig, want hij loopt al een tijdje rond met de gedachte in de staten met een motie te komen om eerst die beheerplannen vast te stellen en dan te gaan aanwijzen. Als het IPO ook op die lijn zit, kan daar in de staten nog eens over worden gesproken en daar is dan veel voor te zeggen.

De VOORZITTER merkt op dat als hier nog meer over gezegd moet worden, er een bespreekpunt voor de commissie van moet worden gemaakt.

De heer BOMHOF antwoordt dat dit wel kan, maar dat de datum van 16 juni 2007 wel belemmerend is voor een nieuwe ronde in de commissie. De heer Wijbenga heeft hier een heel goed punt bij de kop en dat ondersteunt de VVD-fractie. Het gaat als eerste om het ontbreken van de zienswijze van deze provincie. Andere provincies hebben daar wel gebruik van gemaakt en deze niet. Wat er nu komt, zou voor het eerst een beschouwing zijn over de reacties vanuit het veld en over de beslissing die de minister nog gaat nemen. Dit is op zich prima, maar de reactie moet dan wel in het teken staan van de haalbaarheid en de betaalbaarheid en daarbij moeten allerlei argumenten worden gezocht die er in de vele verweer- en beroepsschriften staan die de minister inmiddels heeft ontvangen. De aanwijzingen zoals die tot nu toe in het ontwerp voorliggen, moeten dan ook nog eens heel goed worden doorgenomen. Wat hem betreft mag dit achteraf in de commissie komen en praat hij daar achteraf nog eens over.

10. Brief van het college van GS van 24 mei 2007 over Financiële jaarcyclus Regio Groningen-Assen, concept-Meerjareninvesteringsprogramma 2008-2015 en ontwerp-Begroting 2008

De heer SLAGTER merkt op dat het om een eerste reactie gaat, want de besluitvorming vindt aan het einde van het jaar plaats. Aan hem zijn twee vragen voorgelegd. Ten eerste gaat het om de wijze en de omvang van de financiering van de plannen. De tweede vraag is om iets te zeggen over de prioritering van de opgaven. In het begin van het stuk wordt al geconstateerd dat er forse opgaven liggen als het gaat om de bereikbaarheid van het gebied en er wordt ook gewezen op het belang van het regiopark. De forse opgaven geven een stevige financiële frictie, zowel binnen het totaal als binnen het fonds zelf. Los van de bekostiging van de auto-infrastructuur gaat het in totaal om € 412 miljoen, waarvan maar een klein deel uit het fonds bekostigd kan worden. Kan de provincie de ambitie voor dat gebied handhaven en wil de provincie dat ook? Het standpunt van zijn fractie is dat de ambities gehandhaafd moeten worden. Als het los wordt gelaten, dan wordt ook de samenwerking losgelaten en daarmee ook de regie in dat gebied. De regie aldaar is zeer gewenst, omdat de provincie in die regio toch iets wil met wonen, werken en verkeer. Wat ook heel belangrijk is in dat gebied, is het beleid op het gebied van ruimtelijke ordening. Hij wil het beleid op het gebied van ruimtelijke ordening gelijk op laten gaan met de overige ontwikkelingen en ambities. Ten aanzien van de woningbouw is het voor de PvdA van belang om daarin centraal te blijven sturen. Voor allerlei groepen bewoners liggen er kansen om daar te gaan wonen en niet alleen voor de bemiddelde categorie als dit volledig wordt losgelaten. Wat wel van groot belang is, is de gelijkwaardigheid van het regiopark en de aanpak van de infrastructuur en de planning van de woningbouw. Dat mist hij in de voorliggende stukken. Hij gaat in op de keuzes die voorliggen. Het grootste deel van het fonds gaat naar de bereikbaarheidsopgaven OV-netwerk en de fiets, maar de grootste opgaven zijn daaruit gehaald. Het lijkt uit nood geboren, maar elk nadeel kan voordeel opleveren, want de problemen binnen de noordelijke infrastructuur Groningen-Assen zijn er in ieder geval. Daar ligt een autonoom probleem en ook onder de ambities van de regiovisie ligt daar die problematiek. Het lijkt hem dan ook op zich best goed om deze investeringsvragen via rechtstreekse onderhandelingen met het Rijk in te gaan vullen. Los daarvan is het wel van wezenlijk belang voor het realiseren van

de doelstellingen die er liggen dat deze problemen worden opgelost. Pluspunt is ook dat er een specifieke focus komt op het OV-netwerk en de fiets, naast de auto. Dat is de eerste keuze. De tweede keuze gaat over het regiopark en daar is uitgebreide informatie over gegeven. Hij constateert dat bij de invulling van het regiopark een tekort bestaat van € 17 miljoen. Daar wordt over gezegd dat er een beroep wordt gedaan op andere bedragen, zoals opbrengsten uit publiekprivate ontwikkelingen, zoals de woningbouw. Het is voor hem de vraag of dat voldoende is. Hij vraagt dan ook om een betere financiële onderbouwing van de regioparkontwikkeling. Hij vindt dat het ontwikkelen van dit gebied niet het stiefkindje mag zijn van de regiovisie. Ten aanzien van de Drentse insteek van bereikbaarheid, merkt hij op dat het Provinciaal verkeers- en vervoersplan (PVVP) binnenkort weer aan de orde komt, met daarin een meerjarenplanning. De financiering daarvan heeft heel ruime contouren aangenomen en daar kan hij in concreto op dit moment nog niet veel mee. Hij heeft ook te maken met het uitvoeringsprogramma van het college, waar pas op 4 juli 2007 iets over kan worden gezegd. Het is dan ook nog erg diffuus om vanuit de Drentse insteek op te merken dat er meer kan worden gedaan dan nu voorligt. Ten aanzien van Kolibri wordt de vraag gesteld of de provincie daaraan een grotere exploitatiebijdrage kan leveren. Er is een aantal bronnen om naar te kijken, zoals de regiofondsen. Daarnaast zijn er de gelden uit de brede Doeluitkering (BDU) van de provincie, waarin wellicht kan worden geschoven. Het regiopark heeft een relatie met het beleid ten aanzien van het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) en de financiële bronnen die daar zijn zouden richting het noorden van Drenthe kunnen worden gestuurd. Het uitvoeringsprogramma van het college zou daar ook iets in kunnen gaan bieden, maar dat moet worden afgewacht. Verder zijn er woningbouwprojecten waarin ook de lasten van de omgeving opgenomen zouden kunnen worden. De PvdA vindt dat de gebiedsontwikkeling een solidere financiële invulling moet krijgen. Dit wordt gefinancierd via provinciale projecten en dat vindt hij op zich goed, want daarmee is sprake van een integrale aansturing in het noorden van Drenthe. Er kan ook worden gekeken naar een hogere bijdrage aan het regiofonds. Dat betekent een aantasting van de afspraak die in dit stuk ligt, waarin wordt gesteld dat de bijdrage van de provincie en de gemeenten op hetzelfde niveau zullen moeten blijven. Wat hem betreft is de bijdrage van de provincie aan het regiofonds bespreekbaar, gezien ook de opgaven die er liggen. De tweede grote vraag gaat over de prioritering van de projecten. Het is moeilijk om daar iets over te zeggen. Er is net een voorlichting geweest en hij heeft gezien hoe ingewikkeld die materie is. Het verbeteren van de auto-infrastructuur via het Rijk ondersteunt hij. Wel heeft hij gezien dat er in het meerjarenplan voor de ontsluiting van Assen-Zuid geen dekking is en dat is op zich een zorgelijke ontwikkeling. Hij ondersteunt de inzet op het openbaar vervoer en de fiets en hij wil meer geld vrijmaken voor het regiopark. Daarbij denkt hij aan de ontwikkelingen bij Roden en Leek en het meer investeren in de gebiedsinpassing.

De heer PETERS deelt een groot deel van de zorg van de PvdA. Het is een ingewikkeld vraagstuk dat een ingewikkelde financiering kent. Er wordt integraal gewerkt en het is een goede aanpak van dit gebied. Hij heeft dit altijd gesteund en gevraagd naar voldoende informatie. Wat hij nu krijgt, is een groot pak informatie, zoals een meerjareninvesteringsprogramma, de ontwerpbegroting, de wijzigingsvoorstellen, het jaarverslag en de voortgangsrapportage. Uiteindelijk ziet hij tussen de bomen het bos niet meer. Daar komt nog bij dat als er ja wordt gezegd tegen die begroting, de vraag is waar dan eigenlijk ja tegen wordt gezegd. Zoals de vorige spreker memoreerde zijn heel veel voorgenomen projecten en ambities niet gedekt. Het stuk spreekt ook af en toe van bedragen die niet gedekt zijn en waarvoor geld bij der-

den moet worden gezocht. Dat baart zijn fractie grote zorgen. Wellicht is het aan te bevelen om op één A4'tje een kort overzicht op te nemen van waar het geld voor die verschillende projecten vandaan komt. Nu moet hij zoeken en kijken of het geld wel of niet beschikbaar is en of het geld misschien beschikbaar komt. Vanuit het Meerjareninvesteringsprogramma is te lezen dat de stuurgroep wat sterker wil gaan sturen dan in het verleden is gebeurd. Kan de gedeputeerde aangeven op welke manier die stuurgroep dan steviger gaat sturen? In de ontwerppogave Leek-Roden staat in de voortgangsrapportage onder anderen dat samen met de bevolking, maatschappelijke organisaties en deskundigen materiaal is verzameld om de ruimtelijke modellen vast te stellen. Herkennen de inwoners van dat gebied zich in die tekst?

De heer BOMHOF heeft met gemengde gevoelens gekeken naar deze stukken en in zoverre sluit hij zich aan bij de reactie van de heer Peters. Het is een verhaal met een enorme ambitie, neergelegd in twee soorten projecten namelijk over bereikbaarheid en het regiopark. Daarvoor is een behoorlijk tekort in het regiofonds aanwezig en het is niet duidelijk uit welke andere potten, zoals de OV-begroting, de provinciale begroting of de rijksmiddelen, dit moet worden gedekt. Het is zelfs op dit moment niet helder hoe de oormerking is van het geld dat is bedoeld voor de regiovisie. In dit meerjarenprogramma wordt dus alleen aangekeken tegen het regiofonds en voor de rest zijn de ambities financieel niet voldoende ingevuld. Dat is jammer, want hij had het idee dat het best mooi zou zijn geweest om op een A4-tje ook eens aan te geven wat er naast het regiofonds aan andere gelden beschikbaar is vanuit de bestaande middelen. Op die manier zou er een beter beeld van het realiteitsgehalte van de projecten zijn ontstaan. Een andere punt is ook dat dit stuk niet alleen om instemming vraagt, maar ook prioriteiten wil horen van gemeenten en van staten. Spreker was toevallig gisterenavond bij de gemeenteraad van Tynaarlo en dan is te zien dat bij deze inspraakprocedure de gemeenteraad van Tynaarlo een drietal wensen inbrengt. Dat hadden de staten ook kunnen doen, maar alleen ontbreekt hem de tijd, de kennis en het zicht op de financiële middelen, maar ook het zicht op de uitvoeringsmogelijkheden. Zijn er bij bepaalde projecten nu obstakels of niet? Zijn bepaalde projecten nu goed of voldoende? Dat inzicht kan spreker niet op tafel leggen en dat zou het college wel prima kunnen doen door in de begeleidende brief die is gestuurd een soort van voorzet te geven van waar het college het mee eens is en of de staten nog moeten kijken naar die projecten die naar voren kunnen worden gehaald. Dergelijke projecten zouden al wat verder kunnen worden uitgewerkt. De gemeenteraad van Tynaarlo krijgt dan een voorzet van zodanige aard van het college dat deze raad daarmee instemt. Daarmee wordt een flink stuk werk uit de handen genomen. Los van dit alles is het op zich een ambitieus programma. Het is door de stuurgroep vastgesteld en daar zitten niet zomaar mensen in. Het betreft hier mensen namens de gemeenten en provincies en er is behoorlijk wat gediscussieerd en uitgeruild voordat er een programma was. Dat betekent dat de staten ook bij het ontbreken van kennis en inzicht iets anders zouden moeten en enig vertrouwen zouden moeten hebben in de bevindingen van de stuurgroep. In zoverre wil zijn fractie dit stuk dan ook voor kennisgeving aannemen en dringt er bij het college op aan om zijn uiterste best te doen om externe gelden voor deze regiovisie bij elkaar te krijgen. In de Najaarsbegroting zal de VVD-fractie zich dan ook behoorlijk inzetten voor deze regiovisie, daar waar het gaat om bereikbaarheid. Er moet zoveel mogelijk van dit ambitieuze programma worden gerealiseerd.

De heer KUIPER heeft met interesse de presentatie gezien, want deze zorgde voor verdieping van datgene wat hij al had gelezen. Er liggen nu twee vragen voor. Hij heeft zijn bijdrage niet zozeer gericht op de eigen bijdrage van de provincie, maar richt zich meer op de uitvoeringsambitie met een realistisch groeimodel, zoals dat in de presentatie te zien was. Het samenwerkingsverband biedt op zichzelf heel veel kansen voor de regio. Op die manier bekeken zou dat op een goede manier vast moeten worden gehouden en dan is er ook uitbouw mogelijk. Na de presentatie kreeg hij de gelegenheid om daar vragen over te stellen. Hoe past de bevolkingsprognose binnen de ambitie van het regiomodel? De GroenLinksfractie heeft samen met de rijksuniversiteit een bevolkingsprognose opgesteld. De onderzoekers die hiermee bezig zijn geweest, hebben geconstateerd dat de bevolkingsontwikkeling in Drenthe gelijk zou blijven. Het bevolkingsaantal blijft dan gelijk, maar de bevolkingssamenstelling wordt anders. Bij het bouwen van huizen moet dan worden gesproken over huishoudens. Welke huishoudens zijn dat nu? Uit de cijfers blijkt dat het richting verdergaande vergrijzing gaat, dus als er wordt gebouwd, zal er sprake zijn van verdunning van bewonersaantal per woning en is er sprake van andere behoeften. Zo zal er rekening moeten worden gehouden met het aanleggen van andersoortige recreatievoorzieningen en bewegingsvoorzieningen. Ook ontstaat er ten opzichte van andere bevolkingsgroepen de leegloop van de periferie van deze provincie naar het gebied rondom Groningen en Assen en dat kan heel vervelende gevolgen hebben voor die gebieden. Daar waarschuwt spreker voor. De effecten daarvan zijn niet te overzien en deze wil hij dus op een goede manier meenemen om goed te kijken wie wat waarmee wil en ook te gaan kijken wat er bijvoorbeeld in het gebied van Roden en Leek speelt, aangezien daar de ambitie is uitgesproken om er 7.000 woningen neer te zetten. Dat aantal zorgt ervoor dat er veel verschillende mensen naar dat gebied worden toe getrokken, met als gevolg dat de infrastructuur niet meer voldoende biedt en er in de rest van de provincie een scheve verhouding gaat ontstaan. Datzelfde is ook bij de gemeente Assen te zien. Die gemeente heeft het gebied Kloosterveen in ontwikkeling en daar is ook behoefte aan een versterkte infrastructuur, zowel met de auto als met het openbaar vervoer. Hij is blij met de constatering dat er in de plannen staat dat in het gebied tussen de werkgelegenheidsgevende omgeving en mensen die in die omgeving wonen, ook de fiets een belangrijke ontwikkeling kan doormaken en dat daarop is ingezet. Toch moet er naar aantallen worden gekeken en worden beoordeeld wat er kan, waarna vervolgens pas kan worden beslist wat er moet gebeuren. Dat wil hij als motto meegeven en wil daar de verdere tijd voor gebruiken om dat in een realistisch perspectief neer te zetten.

De heer MEDEMBLIK heeft twee punten die naar voren komen, naast alles wat al is gezegd. Als hij het programma bekijkt en de presentatie op zich in laat werken, ziet het er heel ambitieus uit, maar op pagina 11 leest hij dat de regio ervan uitgaat dat de deelnemers de financiering waarvoor de deelnemer als belanghebbende verantwoordelijk is, in de begroting op zullen nemen en de uitvoering van de projecten actief zullen oppakken. Bij de individuele ronde langs raden en staten wordt inzicht gegeven welke opgave bij de individuele deelnemers ligt voor de cofinanciering. Die ambitie deelt hij en dat is prachtig, maar hoe realistisch is dat dan als hij een dergelijke zin leest, gecombineerd met pagina 7, waar staat dat er 30% nodig is voor dekking uit het regiofonds om een realistische projectuitvoering te kunnen doen, terwijl er maar 20% beschikbaar is? Dat is zijn belangrijkste vraag en de deelvragen die daaronder hangen zijn al door de heer Slagter gesteld.

Mevrouw HAARSMA antwoordt dat als het gaat om de regiovisie, het algemene verhaal onder verantwoordelijkheid van spreekster valt, ook als het gaat om ruimtelijke ordening en woningbouw. In algemene zin is zij blij dat de nieuwe staten volledig achter de ambitieuze plannen staan met betrekking tot de regiovisie. Zij heeft net een uitvoerig beeld gekregen van enige historie over wat er al is gedaan en waarom dit allemaal nog zal worden gedaan. Indien deze provincie zich in de regiovisie Groningen-Assen nog verder wil ontwikkelen en positioneren als een economisch sterk leef- en woonklimaat dan zal vooral op de ingeslagen weg voort moeten worden gedaan. Zij is blij dat de commissie deze keuze ook deelt. Zij kan de commissie goed volgen als het gaat om de ingewikkeldheid van de materie en wat dat betreft zijn alle drie gedeputeerden nieuw met betrekking tot de kennis van deze regiovisie. Als het gaat om de ingewikkeldheid van de financieringssystematiek, dan heeft de commissie dus ongetwijfeld een punt. De andere kant is natuurlijk dat bekend is dat dit de eerste meningsvormende ronde is en dat zodra er aan het eind van het jaar een besluit moet vallen met instemming van de commissie, de commissie daarvoor verdere en specifiekere informatie moet krijgen. Het is wel zo dat op het moment dat de begroting wordt vastgesteld, dit gekoppeld gaat worden aan de regiovisie, dus de commissie krijgt nog het een en ander op het bureau van het college. Aan de andere kant vindt zij de suggestie om een A4-tje aan te leveren met daarop de hoofdlijnen, hoe dat is opgebouwd en wat de financiers van het geheel zijn, heel goed en zal deze onmiddellijk overnemen. Een dergelijk A4-tje zal de commissie dan ook zo snel mogelijk ontvangen. Dit kan zij dan ook in algemene zin toezeggen. Het is natuurlijk een integrale benadering. Het is ook duidelijk dat de ambities op het gebied van ruimtelijke ordening en woningbouw gelijke tred moeten houden met het regiopark. Dat is volstrekt duidelijk en zojuist kon de commissie dan ook zien hoe dit zich verhoudt tot de gebiedsopgave. De heer Slagter merkt op dat het regiopark gelijkwaardig is aan de woningbouw. Dat is helder, maar hij zegt ook dat er toch een te globale opgave ligt. Dat klopt, want er is nog geen verdiepingsslag gemaakt en dat zit er uiteraard nog aan te komen. Het is dan ook puur een globale opgave. Bij de gebiedsopgave is rood voor groen een heel belangrijk uitgangspunt. Er is ook nog gevraagd hoe de stuurgroep sterker gaat sturen. Binnenkort is er een stuurgroepvergadering en daar is nog niet expliciet over gesproken. Vanaf Drentse kant is het wel belangrijk hoe met de projecten wordt omgegaan, want er moet geen overkill aan projecten worden opgevoerd, want dan is op voorhand duidelijk dat dit niet lukt. Daar moet dus een goede systematiek voor aanwezig zijn. De heer Kuiper heeft gerefereerd aan de bevolkingsprognoses en spreekster weet dat de fractie van GroenLinks daar sterk aan hecht. Dat doet het college ook en op dit moment dalen er wel vijf of tien verschillende prognoses neer. Wie heeft er nu daadwerkelijk zicht op wat er echt gaat gebeuren? Als het gaat om monitoring van de regiovisie gebeurt dit heel uitvoerig. De opmerking die wordt gemaakt om te kijken wat er kan en niet wat moet, is iets waarvan zij zegt dat de stuurgroep en het bestuur van de regiovisie zich er terdege van bewust zijn waar zij mee bezig zijn en dat zij absoluut niet voor leegstand bouwen. Wel willen zij dat de regio opstuwst in de vaart der volkeren en dat zal het college ook goed in de gaten houden. De monitoring en alles wat daaraan annex is zal de commissie op bepaalde tijdstippen van het college ontvangen. Als spreekster het heeft over de bevolkingsprognose en de gehele systematiek dan gaat zij een en ander integraal benaderen en de positie van de periferie is daaraan annex. Dat vindt zij niet meer dan vanzelfsprekend.

De heer BATS heeft een aantal vragen en tips gehoord. Gemakshalve gaat hij ervan uit dat deze breed worden gedragen. Hij is blij met de opmerking dat het openbaar vervoer en de fiets belangrijke prioriteiten zijn, ook weer in dit plan. Dat wordt gedeeld en is te zien in het PVVP. Over de financiering is door alle fracties gezegd dat er wat onduidelijkheid is. Die is er ook bij het college, maar aan de andere kant staat al een deel van de projecten op uitvoering en daar is geld voor. De zekerheden worden dus uitgevoerd, neergezet en geconcretiseerd. De onzekerheden worden in de komende maanden meegenomen in de onderhandelingen die het college met het Rijk heeft over allerhande potten geld op het terrein van infrastructuur en financieel economische zaken. Uiteraard loopt parallel aan deze discussie ook de discussie met de minister over de Zuiderzeelijn (ZZL). De commissie mag aannemen dat het college daar volop bovenop zit en dat daar ook rekening wordt gehouden met wat er in deze programma's is neergelegd. Als de commissie met verwarring doelt op de bijlage die is bijgevoegd, is daar nogmaals een aantal concrete projecten op te zien. Die kunnen met de huidige fondsen worden gefinancierd. Mogelijk zijn zij wat vaag, maar hij hoopt dat dit in de tweede termijn in het najaar concreter wordt. Nu gaat het immers nog om discussie en advisering door deze commissie over wat belangrijk is. Daarnaast gaat het om een samenwerkingsverband tussen meerdere provincies en steden en die inbreng moet bij elkaar worden gebracht doordat het dagelijks bestuur en de stuurgroep daar iets van vinden. Uiteraard komt spreker daarmee terug bij de commissie en hij hoopt dat alle of een belangrijk deel van de ambities kunnen worden uitgevoerd en dat is ook afhankelijk wat er aan gelden kan worden binnengehaald en wat daarmee kan worden geoormerkt. Dat geldt voor een aantal individuele projecten waar vragen over zijn gesteld, zoals Kolibri, waarvan de PvdA aangaf dit als een majeur project te zien. Dat doet ook het college, niet alleen hierin, maar ook in het Provinciaal uitvoeringsprogramma (PUP) voor dit jaar en in de strategische planning voor de komende jaren. Dat er nog geen volledige dekking van de plannen is, vindt de commissie zorgelijk en het college ook. Dit is dan ook hoog in het ambitieplan gezet op verschillende fronten. Ook dat neemt hij mee in de onderhandelingen met het Rijk.

De heer MUNNIKSMa wijst erop dat zojuist is gezegd dat de ambities moeten worden gehandhaafd die aan het hele plan zitten en deze omvatten ook nadrukkelijk het regiopark. Spreker denkt dat het goed is dat dit nog eens is onderstreept en de heer Bomhof heeft ook nog eens aan het college gevraagd om zijn best te doen de komende tijd. Het college moet zijn stinkende best doen om die groene functies rond te krijgen, maar er is bewust voor deze volgorde van sprekers gekozen, want zojuist heeft de commissie gehoord dat de coördinerend portefeuillehouder die tegelijkertijd ook verantwoordelijk is voor rood, ook heeft gezegd dat rood voor groen moet betalen en dat bedoelde zij in de groene zin van het woord en niet alleen maar als politieke uitspraak. Tegelijkertijd is hij ook reëel want rondom het regiopark lag er tot nu toe een vrij globale ambitie. Het is verstandig om in de komende tijd te proberen die globale ambitie beter te vullen met concrete plannen. Dat heeft ook opgeleverd dat in de afgelopen maanden de financiële inschatting van de globale ambitie teruggebracht is van ongeveer € 100 miljoen naar € 60 miljoen. Dat betekent nog steeds dat er op de langere termijn een fors financieel probleem ligt, maar door goede plannen zal ook rood daarvoor moeten worden geënthousiasmeerd en zal tegelijkertijd moeten worden gekeken wat er nog door middel van het ILG en op andere manieren kan worden betaald, zodat het groene decor voor het rode bouwen kan worden weggezet in de komende jaren.

Tweede termijn.

De heer SLAGTER is niet veel wijzer geworden. Hij heeft het gehad over de financiering en de duidelijkheid van de plannen en dat is hem nog even onduidelijk als voor de beantwoording van het college. Hij verwacht wel dat daar in het najaar meer duidelijkheid over is en of dat nu gaat via provinciaal beleid of via het Rijk doet er dan niet toe. Hij vindt wel dat daar concreet mee aan de slag moet worden gegaan. Ten tweede stelt hij bij de commissie vrijblijvendheid vast, namelijk de commissie neemt dit voor kennisgeving aan, terwijl de provincie toch van plan is om die ambities waar te maken. Hij mist dan ook de betrokkenheid van de provinciale politiek bij wat er daadwerkelijk gebeurt. Als de staten vinden dat er iets moet gebeuren, moeten de staten ook nadenken over een daadwerkelijke financiering. Als het noorden wil dat de regiovisie ook daadwerkelijk wordt ontwikkeld, zal er boter bij de vis moeten. Zo suggereert hij het CDA om de provinciale opcenten te investeren in het regiogebied en daar wil spreker op 4 juli 2007 wel met het CDA over spreken. Uiteraard moet hij daar dan ook met de VVD over praten, want die partij zit ook nogal op de provinciale opcenten. Daar heeft hij nu een concreet punt waar het geld aan kan worden besteed en de opcenten komen uit een gebied waar het over gaat. Er moet dus worden gekeken wat de staten meer kunnen doen dan praten en zich vrijblijvend opstellen.

De heer PETERS hoort dat de heer Slagter het niet heeft over de woningbouwopgaven. De voortgangsrapportage maakt alleen deel uit van dit agendapunt en daarin is een belangrijk deel opgenomen over de woningbouwopgave.

De heer SLAGTER wil best over woningbouw praten, maar de vragen die hij vandaag heeft, gaan niet over woningbouw, maar over bereikbaarheid en het regiopark. Praten over woningbouw ligt niet in de discussie van vandaag opgesloten.

De heer BOMHOF verbaast zich over wat de heer Slagter zegt over het gebrek aan betrokkenheid van de overige fracties bij de regiovisie. Hij heeft zijn zorg uitgesproken over de financiering en over de transparantie en het realiteitsgehalte. Ook heeft spreker tegen het college gezegd dat dit beter moet worden. Hij begreep van mevrouw Haarsma dat de financiële potten bij elkaar worden gezet en hij wil weten wat straks bij de Najaarsbegroting nu precies de gelden zijn die naar de regiovisie gaan. Daar zal ook hard voor worden gelobbyd, zowel voor groen als voor rood, om die potten zo vol mogelijk te krijgen en zoveel mogelijk projecten van de regiovisie te realiseren. Dat is hem echt een zorg en daarom spoort hij het college daartoe aan. Voor de bereikbaarheid zal de VVD-fractie straks stevig inzetten bij de najaarsbegroting, want dat is de hoofdzaak van het geheel, evenals de regiovisie, zeker waar het over openbaar vervoer of de fiets gaat. De reactie van de heer Slagter begrijpt spreker dan ook niet en spreker denkt dan ook dat de heer Slagter niet goed heeft geluisterd naar wat het college hem heeft teruggegeven. Misschien moet de heer Slagter nog maar eens in het verslag teruglezen waar de discussie vandaag over is gegaan. Dat is in ieder geval niet gegaan zoals de heer Slagter het heeft beleefd.

Mevrouw HAARSMA merkt op dat zij wel van de heer Slagter de vraag heeft gehoord of het college nog andere potten wilde aanboren. Dat is de betrokkenheid die de heer Slagter bedoelde.

De heer BOMHOF vraagt welke potten de heer Slagter dan bedoelde.

De heer SLAGTER antwoordt dat er vervoersplannen zijn, het ILG, de provinciale opcenten. Er zijn dus wel degelijk middelen die naar het gebied toegeschoven kunnen worden. De vraag aan de VVD is of dat bespreekbaar is.

De heer BOMHOF antwoordt bevestigend.

De heer SLAGTER vraagt of daar met het CDA over te praten is.

De heer PETERS antwoordt dat daarover altijd is te praten, maar hij heeft wel begrepen dat de PvdA niet voor belastingverhoging is.

7. Brief van het college van GS van 15 maart 2007 over het rapport van het onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de toepassing van de GDU in 2003

Mevrouw SEINEN merkt op dat er voor haar een somber beeld opdoemt en hoopt dat de gedeputeerde dit sombere beeld weerlegt. Zij heeft het op papier gezet, zodat zij de juiste bedragen bij de juiste voorbeelden kan geven. In de onderzoeksnotitie over de GDU 2003 die voorligt, worden essentiële opmerkingen gemaakt over de wijze waarop de provincie de GDU-middelen inzet met betrekking tot verkeer en vervoer. In het rapport wordt alvast een doorkijkje naar de toekomst gegeven. In 2005 werd de GDU opgevolgd door de brede doeluitkering (BDU). De conclusies van dit rapport zijn vernietigend. Er wordt gesteld dat het beleidskader niet helder is en verspreid is over verschillende documenten. Verder worden er geen duidelijke keuzes gemaakt, met andere woorden er worden geen beleidsspeerpunten geformuleerd. Dat vindt zij een behoorlijk harde conclusie. Dit heeft consequenties voor het proces van beoordeling van de ingediende subsidieaanvragen, zo wordt geconstateerd. De precieze toepassing van de criteria en de weging daarvan is niet helder en het is niet duidelijk waarom het ene project wordt toegewezen en het andere afgewezen. Wel blijkt het zo te zijn dat de goedkopere projecten worden toegewezen en dat de wat duurdere projecten of in de wachtlijst worden gezet, of worden afgewezen. Dat is wat zij in het rapport heeft kunnen lezen. Nu is zij wel benieuwd en bezorgd hoe het in de toekomst zal gaan, maar ook hoe het nu gaat. Als zij dan kijkt naar hoe de BDU wordt ingezet, begint zij te twifelen. Het PVVP dat er nu ligt, is nog steeds in globale termen geformuleerd en is nog niet echt SMART gemaakt. In het kader van de rechtmatigheid dient het college eenduidige criteria te formuleren, zodat projectaanvragen kunnen worden getoetst. De provincie moet hierover aan het Rijk verantwoording gaan afleggen of dat op de juiste manier kan gebeuren en of het Rijk daarmee akkoord gaat. Verder blijkt uit de zevende begrotingswijziging en de bestuursrapportage die zij ernaast heeft gelegd, dat de BDU-bijdrage van het ministerie over 2007 veel hoger is uitgevallen dan begroot, namelijk meer dan € 4 miljoen. Kan de gedeputeerde aangeven hoe het kan dat dit niet is voorzien? Zijn hierover geen eenduidige afspraken gemaakt met het Rijk? Nu is het begroten blijkbaar niet zo gemakkelijk. In het PUP 2007 is het investeringsbudget vastgesteld op € 18 miljoen op basis van een projectenlijst. In de begroting voor 2007 is hiervoor meer dan € 22 miljoen opgevoerd. Dat is een verschil van enkele

miljoenen. Tevens treft zij dit aan bij de BDU-bijdrage over het OV-bureau, want over 2005 is het overschot meer dan € 3 miljoen en over 2006 iets minder dan € 3 miljoen. Zo ontstaan er blijkbaar overschotten die moeiteloos via begrotingswijzigingen budgettair neutraal worden ingezet ten behoeve van andere doeleinden. Zij vraagt zich wel eens af waarom er dan eigenlijk een begroting wordt gemaakt. Misschien kan de gedeputeerde dit sombere beeld nuanceren?

De heer BALTES vindt dit rapport in zijn conclusies en aanbevelingen op zijn minst zeer stevig. Hij is aan de ene kant blij dat de aanbevelingen bijna allemaal worden overgenomen, maar het roept wat hem betreft wel de vraag op of de huidige werkwijze nog dezelfde is als die uit 2003. Dat is zijn eerste vraag. Uiteraard hecht hij er grote waarde aan dat deze aanbevelingen worden geïmplementeerd, maar in de brief wordt door het college geschreven dat het een en ander nog wordt bestudeerd en tegen het licht gehouden. Datgene wat straks daadwerkelijk gaat veranderen is op dit moment nog niet helemaal helder. Hij verzoekt dan ook of het college de commissie kan rapporteren over datgene wat daadwerkelijk aan maatregelen wordt genomen of beter gezegd, welke maatregelen het college daadwerkelijk heeft genomen. Het gaat dus niet over wat het college van plan is, maar wat het college daadwerkelijk heeft gedaan. Als laatste vraagt hij of het college kan aangeven op welke termijn hij een dergelijke rapportage tegemoet kan zien?

De heer SLAGTER merkt op dat toen hij nog in de gemeenteraad zat, de gemeente van de minister de pot stads- en dorpsvernieuwing kreeg. Dat was heel mooi, want daar konden leuke projecten van worden gedaan totdat het rijk op het idee kwam om die middelen naar de provincie toe te sluisen en de provincie deze middelen kon verdelen. De gemeenten moesten dus hun plannen bij de provincie indienen en hadden dan de kans dat zij daar middelen voor kregen. Zo is dit ontstaan en spreker denkt dan ook dat het goed is dat dit rapport er is. De vraag van de gemeenten is of het transparanter kan, zodat duidelijk is op basis waarvan de provincie gaat selecteren. Aan de andere kant wordt er gezegd dat de provincie allerlei beleidsplannen heeft en dat de provincie middelen naar gemeenten toe moet investeren op dezelfde terreinen als waarop het provinciale beleid zich begeeft. Dat is wat er wordt gezegd in het rapport en daar is hij het zeer mee eens. Het is goed dat de provincie deze aanbevelingen overneemt.

De heer BATS merkt op dat het CDA de conclusies uit het rapport als vernietigend typeert. Die opvatting deelt hij niet, want college en commissie dienen het vermogen te hebben om een intern onderzoek, wat volgens de Provinciewet verplicht is, als een leerstuk te gebruiken en er moet worden gekeken hoe dat in de toekomst wel op het goede spoor kan worden gezet. Spreker denkt dat transparantie gekoppeld gaat met een iets positievere benadering over de bevindingen over dit objectieve, door de universiteit Groningen geleide onderzoek. Er staat een aantal constatering in het rapport en die noemde mevrouw Seinen al. Zo zou er geen beleid zijn, geen criteria voor toewijzing, onbalans in de toewijzing van dure en goedkope projecten en de vraag die mevrouw Seinen heel concreet stelt is hoe het daar nu mee gesteld is. Mevrouw Seinen merkt ook op dat zij daar nog geen touw aan vast kan knopen, want het PVVP is heel algemeen kaderstellend. Verder vraagt zij of er wel op een juiste manier verantwoording wordt afgelegd. Mevrouw Seinen heeft daarna ook nog enige opmerkingen gemaakt over de BDU 2007 en het PUP 2007. Die wil zij er even niet bij betrekken om te kunnen aangeven wat nu voor-

ligt. Wat voorligt is een onderzoek van hoe in 2003 met de GDU is omgegaan. In het algemeen heeft het college de bevindingen en conclusies omarmd. Het college moet daar iets mee doen en deze worden ook geïmplementeerd. Het betreffen hier dan ook voor een belangrijk deel de vragen die een aantal andere fracties hebben gesteld, namelijk hoe dit nu op dit moment wordt gedaan. Dit document wordt nu in de commissie besproken, maar ook in het verkeer- en vervoersberaad. Mevrouw Seinen vroeg spreker voor de vergadering al of zij over dat soort stukken kon beschikken en of er kan worden meegedeeld wat er wordt besproken in het Verkeers en vervoersberaad Drenthe (VVBD). Dat laatste is een belangrijk orgaan voor de verdeling en vaststelling van de BDU. Zijn antwoord daarop is ja dit zegt hij toe, zo dat de commissie kennis kan nemen van hoe op dit moment de verdeling gaat van dit soort gelden. Op dit moment is een behoorlijk aantal van de aanbevelingen die hierin staan door het college gekwantificeerd richting het VVBD als de hoogte waarop de lat ligt. Hier legt het college de projecten die worden ingediend naast en hierop wordt toegewezen door het college. Dat doet het college objectief en spreker is als voorzitter van dat beraad tevens degene die deze tas meeneemt naar het college voor besluitvorming op het totale pakket van de BDU, met een heel uitdrukkelijke opdracht van het verkeer en vervoersberaad hoe zij dat willen doen. Afgelopen vrijdag is uit het VVBD gebleken dat dit tot geen enkele discussie leidt over

onbalans, dus de gemeenten in Drenthe die hun plannen hebben ingediend en die ook kennis hebben kunnen nemen van de verdeling van de BDU-gelden omdat zij daar zelf bij aanwezig zijn geweest, hebben dat met instemming zonder enige negatieve randopmerking gedaan. Uiteraard vinden de nodige discussies plaats over wat wel of niet moet, maar tegenwoordig wordt dit langs een SMART-meetlat gelegd waarmee objectief kan worden verdeeld. Uiteraard kan in detail de vraag worden gesteld of dit nog objectiever kan en de komende jaren wordt eraan gewerkt om die balans te vinden bij de verdeling van die projecten. Het college brengt dit dus heel transparant ter kennis van deze commissie en in het VVBD wordt dit ook ter sprake gebracht. De relatie naar het PVVP ligt er heel uitdrukkelijk, maar dat is wel heel algemeen. Het kan ook niet anders dan dat het PVVP een algemeen en koersbepalend document is, want anders zou dat hier niet zo pregnant op de agenda hebben gestaan. Het PVVP is dan ook een koersbepalend kaderprogramma. In het PUP is vervolgens terug te vinden wat daar concreet de komende jaren mee wordt gedaan. Hij heeft in de vorige vergadering al toegezegd dat dit iets eerder wordt gedaan en dat in de beantwoording van de vragen die spreker de commissie vandaag schriftelijk heeft doen toekomen was te zien dat daar een wat slimmer tijdspad in zit dan het betrekken van de commissie. Daarmee is de commissie betrokken bij het uitvoeringsplan, maar daarmee heeft de commissie ook op een eerder moment zicht op wat er gebeurt in de verdeling van die gelden en wordt de commissie er eerder bij betrokken.

Ten aanzien van het OV-bureau heeft het CDA in de kleine letters goed gelezen dat een aantal substantiële bedragen over zijn die niet uitgegeven zijn, maar die wel waren geoormerkt. Daar is de afgelopen week ook intern nog flink over gesproken en dat wordt volgende week ook gedaan in het dagelijks bestuur van het OV-bureau. Hij sluit niet uit dat die discussie zal leiden tot het weer terughalen van BDU-gelden, maar dat is een voorschot op iets wat hij zelf niet alleen in de hand heeft, maar waarbij spreker onderdeel is van dat dagelijks bestuur en niet meer. Dat punt heeft heel uitdrukkelijk zijn aandacht en dat zal de commissie waarschijnlijk bij de begroting en de najaarsbehandeling terugvinden. Van de PvdA heeft spreker een compliment gehoord en geen vraag. De VVD vraagt naar een rapportage op korte termijn. De VVD vraagt om in een kort overzicht aan te geven wat er is gebeurd en wat het

college op dit moment doet. De VVD wil niet alleen weten wat in het verleden is gebeurd, maar ook wat het college nu met die aanbevelingen gaat doen.

Tweede Termijn.

De heer BALTES heeft aangegeven dat er ten behoeve van de implementatie nog een aantal acties op stapel staat om goed te kunnen bepalen hoe en op welke wijze er wordt geïmplementeerd en als dat is gedaan zou hij daar graag een rapportage van willen waarin staat wat de problematiek was, wat het college gedaan heeft en wat het resultaat is. Hij heeft gevraagd op welke termijn een dergelijke rapportage klaar kan zijn.

De heer BATS antwoordt dat dit hem enige ruimte geeft. Dat gaat het college zeker doen in het jaarverslag over 2007. Als in het Jaarverslag 2007, ook met betrekking tot het VVBD, helder naar voren kan worden gebracht wat de lijn is die wordt gevolgd en wat daarin de aanpassingen zijn, kan spreker dat integraal en in een keer doen. Dat scheelt hem de nodige bestuurlijke drukte en dan krijgt de commissie het meer afgestemd op het bureau liggen. Op korte termijn is dan de consequentie dat dit alleen binnen het tijdsbestek kan gebeuren wat nodig is om een jaarverslag te maken.

Mevrouw SEINEN is blij dat de gedeputeerde de rapportage over 2003 als een leerstuk ziet. Spreekster denkt ook dat dit het geval moet zijn. Zij heeft begrepen dat de criteria waarop nu wordt getoetst zorgvuldiger zijn en dat er weinig discussie over kan plaatsvinden. Zij heeft nog niet alle vragen beantwoord gekregen, want zij heeft ook vragen gesteld over het begroten en heeft antwoord gekregen op de vraag over het OV-bureau dat de gedeputeerde dit nader zou bekijken. Met betrekking tot de zevende begrotingswijziging, namelijk dat voor de BDU meer dan € 4 miljoen aan extra middelen van het Rijk naar de provincie is gekomen, vraagt zij hoe het kan dat de provincie niet heeft kunnen begroten. Met betrekking tot het PUP en dat daar ook verschillende miljoenen tussen zitten, blijft zij met de vraag zitten of de provincie toch veel moeite heeft met het begroten op het gebied van verkeer en vervoer en of dat echt niet beter in de hand is te krijgen.

De heer BATS antwoordt dat dit erg lastig is. Het gaat om enorme bedragen en grote majeure projecten, dus hij denkt dat de commissie moet accepteren dat er een bandbreedte is. De discussie over die bandbreedte en wat wel en niet acceptabel is, dient door de staten te worden gevoerd. Spreker heeft zelf ook een aantal fondsen geconstateerd die wel op de rol stonden, maar die nog niet zijn uitgegeven. Er wordt intern over gediscussieerd hoe daarmee wordt omgegaan, of dat beschikbaar wordt gehouden voor datgene waar het oorspronkelijk voor was geoormd of dat college en staten dit weer terughalen en opnieuw aanbieden voor herprioritering. Dat laatste sluit hij niet uit, want vorig jaar is in deze staten in de breedte gesproken over reserves en fondsen. Op dit moment is het college daar actief mee bezig en onder meer binnen deze portefeuille komt spreker dit ook tegen. Dat heeft zijn aandacht, waarbij spreker enige ruimte vraagt bij dit type projecten en immense bedragen. Daarbij dient er enige bandbreedte te zijn, aangezien een aantal zaken gewoon niet te voorzien is.

Mevrouw SEINEN kan zich voorstellen dat die bandbreedte er bij grote projecten moet zijn. Indien zij kijkt naar de verschillen, zijn deze zowel absoluut als procentueel wel heel erg groot. Zij is blij dat de gedeputeerde daarop terugkomt.

De heer MEDEMBLIK vraagt aan mevrouw Seinen of het rapport nu minder vernietigend is of dat haar mening nog steeds dezelfde is. Wat hangt mevrouw Seinen voor kwalificatie aan dit rapport?

Mevrouw SEINEN antwoordt dat het rapport nog steeds vernietigend is, want de projecten worden niet of nauwelijks getoetst, er zijn geen criteria en die moeten er naar haar beleving zijn om projecten te kunnen honoreren. De gedeputeerde heeft net aangegeven dat dit op een veel betere manier zal worden gedaan en dat de criteria hard en helder worden, zodat dit op een ordentelijke manier kan worden gedaan. In die zin heeft het college geleerd van het jaar 2003 en de rapportage daarover.

8. Begroting 2008 van het OV-bureau Groningen-Assen

De heer KUIPERS merkt op dat de begroting zoals deze voorligt wat zijn fractie betreft goed aansluit bij de presentatie die hij de vorige vergadering heeft gehad en die voor spreker als nieuwkomer in deze commissie zeer verhelderend was, zodat hij makkelijker door deze begroting heen kon. Inhoudelijk heeft hij geen opmerkingen omdat de trends die worden aangegeven wat hem betreft zeer logisch en consistent zijn doorgevoerd. Bij hoofdstuk 6 over de financiën wordt bij de financieringsparagraaf gesteld dat een financieringsstatuut aanwezig dient te zijn en dat die begin 2007 zou worden vastgesteld. Is die inmiddels vastgesteld en wanneer gaat dat gebeuren als dat niet het geval is? Uit het stuk heeft hij begrepen dat dit van elementair belang is.

De heer SLAGTER vindt dit een duidelijk en goed leesbaar stuk. Het zou als voorbeeld voor de provinciale begroting kunnen dienen. De uitkomst is ook zeer gezond. De GGD-concessie wordt gesplitst, althans er is een voornemen toe. De financiële verantwoording daarvan staat ook in de begroting, maar hij weet dat dit is uitgesteld. Zijn vraag is hoe er wordt geknipt in de begroting. Heeft het überhaupt invloed op de begroting? De grote operatie van de invoering van de OV-chipcard zit eraan te komen en op 1 januari 2009 is het zover. Hij verneemt uit de pers dat er verdragen zijn, dus hij is benieuwd hoe het ermee staat en hoe er wordt omgegaan met de bedragen die hiervoor in de meerjarenbegroting staan vermeld. Het is nu zo dat het OV-bureau het zo heeft geregeld dat mensen van velerlei kunnen op velerlei manieren kaartjes kunnen bemachtigen. Hoe zit dat straks met de chipcard? Hoe gebruiksvriendelijk is dit voor oudere mensen? Voortbordurend op de gezondheid van de begroting zitten hier twee risico's in. De eerste is de invoering van de OV-chipcard, de tweede is de wijziging van het tarievenbeleid. Dat zal invloed hebben op de opbrengsten omdat het OV-bureau verantwoordelijk is voor de opbrengst. Hij zag al een bezuinigingstaakstelling opgenomen, maar hij wil graag weten hoe dit structureel in de begroting meespeelt. Het zijn namelijk behoorlijke risico's. Verder is hij benieuwd naar het overleg met de kleine dorpen. Hij heeft gehoord dat het overleg tussen de Brede Overleggroep Kleine Dorpen (BOKD) en het openbaar vervoer niet glad verloopt. Hoe gaat dat nu? Er zijn overschotten binnen de jaarrekeningen opgetreden in 2005 en 2006. Hoe is daarmee omgegaan? Hij heeft begrepen dat die overschotten opnieuw zijn ingezet en dat was ook te lezen in de bestuursrapportage die hij heeft gekregen. Hoe wordt daarover gerapporteerd? Hij kan zich best voorstellen dat beleid dat is blijven liggen alsnog wordt

gefinancierd met geld dat is overgehouden, maar hoe krijgt hij dat te zien? Hij heeft begrepen dat het risico van herinvestering over meerdere jaren is uitgestreken.

De heer BALTES vindt het een duidelijk en overzichtelijk stuk. Als hij het goed heeft dan is te zien dat het ook in meerjarenperspectief sluitend is. Hij heeft alleen moeite om te beoordelen wat hij er nu precies mee kan. Hij meent ook te zien dat het eigenlijk de begroting is van het voorgaande jaar en daar bovenop wat prijscompensatiezaken en verder niet. Dat is naar de rest van de jaren doorgetrokken. Het is jammer dat op dit moment nog niet kan worden beschikt over het resultaat van 2006, want dan gaan deze cijfers ook wat meer spreken en is te zien of er goed is begroot en of er mee- of tegenvallers zijn. Daarnaast vindt hij dat, zonder dat deze begroting nog veel dikker moet worden, in bepaalde thema's zoals toegankelijkheid en sociale veiligheid, wel concrete doelen zijn benoemd maar dan staat er een bedrag. Dan heeft hij nog geen notie hoe binnen dat totale bedrag de verdeling is op hoofdlijnen naar de verschillende doelen en wat hem betreft gebeurt dit een volgende keer wel. Hoewel hij niet naar al te veel details toe wil, vindt hij wel dat bij benoeming van concrete doelen moet worden aangegeven welke middelen daarmee zijn gemoeid.

Is het slim om daar waar zaken worden aanbesteed, op voorhand al publiekelijk te maken wat het volume is van wat er wordt aanbesteed?

De heer BATS merkt op dat hij het antwoord op de vraag van GroenLinks schuldig moet blijven. Dit antwoord zal op dezelfde manier naar de commissie toekomen dan het memo wat vanmiddag is uitgereikt. De GGD is wel of niet gesplitst. Op het punt van de uitgifte van deze begroting stond de nieuwe aanbesteding op stapel en daar heeft hij ook al rekening mee gehouden. In de begroting zijn twee bedragen gesplitst en de twee bedragen die voor die concessies zijn genoemd kunnen bij elkaar worden opgeteld en dan is dat nog steeds die ene concessie die op dit moment actueel is. Dat klinkt wat simpel, maar is eigenlijk de stand van zaken. Spreker leest alle informatie over de OV-chipcard ook en hoort deze ook. Mogelijk zou de landelijke ambitie niet gehaald kunnen worden en hij heeft op dit moment onvoldoende informatie of dat echt hard is. In de afspraken met de vervoerders heeft spreker nog steeds staan dat hij die planning wil handhaven en er ligt ook bij hen een resultaatverplichting op het moment dat het wordt ingevoerd. Spreker weet niet wat de landelijke discussie nu op dit terrein gaat brengen. Hij houdt dan ook maar even vast in de begroting aan het idee dat die OV-chipcard er gewoon komt binnen de termijn die daarvoor is gesteld. Hiervoor is ook een geormerkte BDU-uitkering gekomen en daarvan heeft hij begrepen dat als die uitkering daarvoor niet binnen een jaar kan worden ingezet vanwege vertraging bij de invoering van de chipcard, deze ook door kan worden geschoven naar de periode daarna. Dat bedrag is daarmee in ieder geval veilig gesteld. Op de vraag hoe er dan straks moet worden omgegaan met de chipcard, antwoordt hij dat er nu zo'n fundamentele discussie plaatsvindt over de haalbaarheid van de chipcard in vooral de Randstad, dat spreker nu weinig kan zeggen hoe daar straks in concreto mee moet worden omgegaan. Aangenomen mag worden dat het college op het moment dat dit aan de orde is, hij daar zo snel mogelijk weer bij de commissie mee terug zal komen. Hij verkeert op dit punt dan ook in onzekerheid. De risico's op financiering zijn er daarmee niet. Dat geld is geormerkt en er is ook te lezen dat er een behoorlijk weerstandsvermogen is binnen het OV-bureau. Er kunnen klappen worden opgevangen en bij de BDU-chipcard kunnen die klappen worden opgevangen want dat geld is gewoon beschikbaar. Op de vraag die spreker in de vorige ronde bij een ander punt al aangaf, namelijk

of er niet veel geormerkt BDU-geld los van de chipcard binnen de begroting van het OV-bureau zit, is het antwoord ja, maar daarvan heeft hij ook gezegd dat daarover in het dagelijks bestuur volgende week zeker zal worden gesproken. Daar komt hij dan ook op terug. Ten aanzien van het overleg met de kleine dorpen in Groningen heeft de provincie de concessie met een jaar verlengd en er zijn ook heel duidelijke afspraken met de vervoerder gemaakt dat dit geen verlenging is met twee of drie jaar. Het college is tot op de grens van de concessieverlenging gegaan en wederzijds wordt gevonden dat die concessieverlenging een jaar moet zijn. Daarna zal worden aanbesteed in de veronderstelling dat de dorpen in Groningen positief zullen zijn over de aanbesteding van het openbaar vervoer. Hij voorziet op dit punt weinig problemen. De laatste vraag ging over het opnieuw inzetten van de overschotten en wat daarmee zal worden gedaan. Daar heeft spreker impliciet al een antwoord op gegeven want dit staat op de agenda van het dagelijks bestuur en staat ook zeker pregnant op de agenda van dit college, want naast geld voor de provinciale begroting vindt hij ook gelden voor een van de afdelingen die de provincie op afstand heeft gezet en waar rekening wordt gehouden met dit type fondsen. Nogmaals heeft het college hierin een gedeelde verantwoordelijkheid met de stad en de provincie Groningen en dan moet er ook op een fatsoenlijke manier worden nabesproken. Dit resultaat wordt besproken tijdens de volgende vergadering van het dagelijks bestuur, volgende week maandag. In diezelfde week of die week daarna is er een algemene bestuursvergadering en daar zal al dan niet de begroting worden vastgesteld. Binnen dit samenwerkingsverband en openbaar lichaam past dan ook de begroting die voorligt. In die zin ligt het hier ter kennisgeving, kan de commissie vaststellen wat er is gebeurd, wat er in de komende jaren gaat gebeuren en kan de commissie daar haar visie op geven. Op het moment dat de commissie daar een visie op geeft, evenals adviezen, tips en vragen, dan zal spreker die vragen zoveel mogelijk beantwoorden, de adviezen zal hij meenemen naar het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur en dan zal dat daar zijn inbreng hebben. Dat is de setting van het samenwerkingsverband zoals dat er is en zoals hij dat kent met het OV-bureau. Concreet heeft de commissie gevraagd hoe wordt omgegaan met concrete doelen onder de grote bedragen. Dat zal spreker meenemen. De commissie geeft aan dat zij wat meer details wil hebben en dan is zijn vraag wat de staten en commissie wel en niet willen weten. Uiteraard ligt hier een heel pakket aan administratie onder en spreker moet ook bespreken wat hanteerbaar is om in de nieuwe begroting te zetten en wat er voor de commissie leesbaar blijft, want tijdens de vorige Commissie BFE was aan de orde of dit stuk nog leesbaar was. Hij wil dit dus meenemen en kijken wat voor de commissie een hanteerbare optie is, eendrachtig de opmerking dat de rol in deze begroting een iets andere rol is dan de rol die hij kent bij een provinciale begroting. Sterker nog, hier is sprake van een iets andere setting, want daar waar op een aantal terreinen kasstelsels worden gehanteerd, gaat het hier over een baten-lasten-stelsel. Als dan ook nog eens een keer het vergelijk wordt gelegd naar andere begrotingen, zou daarmee de discussie wel eens heel complex kunnen worden en daarmee hoopt hij dat het advies van de accountant, die eigenlijk heeft gezegd dat wat voorligt een voorbeeld zou kunnen zijn voor heel veel andere begrotingen, zoals voor de provinciale begroting en andere openbare lichamen, zal worden overgenomen. Is het nu wel slim om het aanbestedingsvolume nu al in de commissie te benoemen? Spreker denkt dat hier realistisch mee moet worden omgegaan, want de provincie besteedt aan in een imperfecte markt. Die paar partijen in de markt kennen elkaar heel goed en bespreken met elkaar alles wat er speelt. Dat realisme moet gehandhaafd blijven en dit college is dan ook voornemens om de vorm waarvoor is gekozen, dus ook het aanbesteden en het klantgericht de markt ingaan, vast te houden. Wat hem betreft gebeurt dit nog marktgericht, maar de markt is de markt zoals deze

op dit moment is. Op de vraag die hierover is gesteld antwoordt spreker dat de provincie daarmee op dit moment geen enkel risico loopt.

9. Statenstuk 2007-293; Definitief ontwerp-PVVP Drenthe 2007-2020

De heer SLAGTER merkt op dat de aanpassing van de teksten naar aanleiding van de reactienota, met daarin de inspraakreacties, niet tot grote omwentelingen heeft geleid. Het zijn vooral tekstuele wijzigingen. Hij wil een aantal punten aanraken aangezien hij die van belang vindt. Hij zag in de inspraak dat dit plan vooral wordt aangeduid als een voorwaarde bij het opstellen van de structuurvisie en diverse partijen gaven daar een aantal onderwerpen mee die hij ook van belang vindt. Bij de structuurvisie is het van belang om aan te dringen op een samengaan van dit beleid en mobiliteitsbeleid. Verder moet een nadrukkelijke rol worden opgeëist voor het landschap bij de uitwerking van verkeer- en vervoer. Hij ziet dat ook weer terugkomen bij de N33. De bundelingsfilosofie van de auto, het openbaar vervoer en de fiets wordt ook weer heel duidelijk geaccentueerd, net als in Provinciaal omgevingsplan II. Door groeperingen is er nog weer eens gewezen op de duurzame insteek, maar die vindt hij ook in POP II terug. Er is een aantal zaken die zeker mee moet worden genomen en het belang van het openbaar vervoer kwam ook heel duidelijk naar voren in de reacties. Vooral bij de stadsrandtransferia, waar hij aan het begin van deze middag een brede uitleg over heeft gehad, is het de bedoeling om het autoverkeer af te remmen aan de stadsranden en daar te proberen om in het kader van de ketenmobiliteit te zorgen dat mensen op een andere manier de stad instromen. Dat is een heel belangrijk gegeven. Ook werd er gewezen op het belang van het bedrijfsleven om te gaan meedenken met mobiliteit, om op bedrijfsterreinen gezamenlijk het management in de hand te nemen, zodat het vervoer gezamenlijk geregeld kan worden. Het was ook logisch dat vaak werd gewezen op de financiële en inhoudelijke onderbouwing. Daar heeft hij het al vaker over gehad en nu verwijst het college in de reactie dat er een investeringsnota komt en dan zou alles duidelijk worden. Straks is er ook een Collegeprogramma en de uitvoering daarvan. Er is ook sprake van een verandering in de tekst over Groningen Airport Eelde (GAE) en daar vraagt hij verduidelijking over. De nieuwe tekst luidt dat de duurzame ontwikkeling van GAE gestimuleerd moet worden in relatie tot omliggende luchthavens in binnen- en buitenland. Spreker is die tekst niet helemaal duidelijk en graag zou hij daar een toelichting op krijgen. De vorige keer is die vraag van spreker blijven liggen in het kader van GAE, namelijk hoe de ontwikkeling wordt gestimuleerd dat in 2013 het breakeven point wordt bereikt, zodat de provincie er minder of niet zoveel meer op toe hoeft te leggen. Ten aanzien van de uitvoeringsagenda zag hij dat heel veel prestatievelden allemaal zijn herbenoemd en dat is op zich goed, want er is om afrekenbaarheid gevraagd. De provincie steekt natuurlijk wel de nek uit door dit zo expliciet weer te geven. Verder merkt hij op dat de staten de provincie nog in gaan om daar te spreken over de uitvoeringsagenda en daar hoopt hij iets te horen zodat hij iets kan met de prioritering. Hoe spreken college en staten dit onderling af? Dat zou op 4 juli 2007 kunnen door het aannemen van een motie in de staten.

Mevrouw SEINEN heeft geconstateerd dat er niet zo heel veel veranderd is ten aanzien van het eerste ontwerp. Toch heeft zij nog een aantal suggesties, opmerkingen en vragen. Als zij kijkt naar de kaders en ambities staat daarin benoemd dat het sterproject de noordelijke ontwikkelingsas is. Als zij kijkt naar de economisch zwakke Regio Zuidoost-Drenthe, maar ook Zuidwest-Drenthe, hebben deze baat bij

goede internationale verbindingen. Het college is een groot voorstander van het zien van zaken in een Europese context. Wat haar betreft zijn daarvoor volop kansen in Drenthe om de infrastructuur in een bredere context te bekijken en te verbeteren. De verbinding van de Randstad via Zuid-Drenthe richting Scandinavië en Oost-Europa is dichtbij. Aan Nederlandse kant wordt de Hanzelijn ontwikkeld en de A37 is aangesloten op de A31. Tussen Meppen en Haren komt een haven met capaciteit voor grote schepen. In Wilhelmshaven wordt een containerhaven ontwikkeld met een vermogen om schepen binnen te laten van 700 m. Daar kan dan de overslag plaatsvinden naar Scandinavië. Zo komt Wilhelmshaven toch in de rij te staan van Bremen, Hamburg en Rotterdam, dus dat biedt ook perspectief voor deze regio. De spoorlijn van Coevorden naar Osnabrück dat nu nog een eenvoudig lijntje is, leent zich er ook voor om het goederenvervoer over spoor te verbeteren. De verbinding E233 Meppen-Kloppenburg wordt ook in het kader van de ambities genoemd. Dat is nu nog een bottle-neck om een goede verbinding met Scandinavië mogelijk te maken. Dat wordt van Duitse kant serieus genomen. Aanvankelijk was de gedachte om dit voor 2020 aan te gaan pakken, maar nu heeft zij begrepen dat dit eerder gaat worden. Vraag aan de gedeputeerde is dan ook hoe er geanticipeerd wordt op deze internationale ontwikkelingen. Als er wordt gekeken naar de lijn Zwolle-Kloppenburg is er perspectief voor de zwakke economische regio die zij zojuist heeft benoemd. Wordt er van Nederlandse kant van de kant van de provincie bijvoorbeeld gelobbyd en investeert de provincie ook hierin? Zoekt de provincie ook naar mogelijkheden om te participeren in Europese programma's die perspectief bieden, zoals bijvoorbeeld het Noordzeeprogramma of het Baltische Zeeprogramma?

Als het gaat om de spoorlijn Zwolle-Emmen dan is dat nu nog onderdeel van het nationale spoornet. Dat wordt overgedragen, zo heeft zij begrepen. Op welke termijn gaat dat gebeuren? Is er al voorwerk gedaan en als het aan het einde van het jaar zou gebeuren kan zij zich voorstellen dat de provincie zich er al op heeft voorbereid om die lijn te upgraden. Hoe snel gaat dat en kan de gedeputeerde daar de vaart in houden?

De heer BALTES heeft kennisgenomen van de reactienota als laatste stap in dit geheel. Wat hem betreft is daar adequaat op gereageerd en hij kan dan ook instemmen met het eindresultaat. Verder heeft hij geen inhoudelijke opmerkingen.

De heer MEDEMBLIK stemt in met het resultaat. Het advies is om er een A-stuk van te maken. Dat is prima, maar bij advies nummer 2, het vaststellen van het definitief ontwerp, stelt hij voor om in het kader van de eerder ingediende motie van GroenLinks over de werkgroep PVVP, de kaders en ambities wel vast te stellen maar de uitvoeringsagenda onder voorbehoud, aangezien dit anders een lege huls wordt wanneer de staten straks met de inwoners van Drenthe discussiëren over al die rotondes.

De heer KUIPERS merkt op dat het duidelijk is dat het stuk dat een maand geleden aan de orde is geweest en het stuk dat nu als definitief stuk voorligt, een B-stuk is en dat ook in de staten weer in discussie zal komen, weinig veranderingen heeft ondergaan. Hij heeft in een vorige vergadering aandacht gevraagd voor de voorrangssituatie op rotondes voor fietsers. Eerder heeft hij gezegd dat de provincie Drenthe een van de weinige provincies is waar fietsers op een rotonde geen voorrang hebben en hij denkt dat daar waar de veiligheid van fietsers een hoge prioriteit heeft, het toch zaak is om daar in deze provincie toch naar te kijken en oplossingen in dezen te zoeken. Spreker zou dan ook het college de

suggestie mee willen geven om aan het lijstje externe betrokkenen, zoals in de begeleidingsbrief bij punt 2.5. van de uitvoering wordt aangegeven, de Eerste Nederlandsche Fietsersbond (ENFB) te betrekken. Deze fietsersbond heeft veel expertise in huis die de provincie alleen maar ten dienste kan zijn. Voor wat betreft GAE zijn de opmerkingen die de PvdA heeft gemaakt, spreker ook al opgevallen. Ook de vorige keer heeft spreker zijn bedenkingen rondom het geheel aangegeven. Hij is benieuwd wat de beantwoording van de gedeputeerde zal zijn op de vragen van de heer Slagter. Inhakend op de reactie van het CDA over de railverbinding Noordoost denkt spreker dat het ook een gedachte zou kunnen zijn om eens te denken aan hoe een verbinding Hoogeveen-Coevorden kan worden gelegd, zodat ook die Noordoostverbinding enerzijds op het gebied van personenvervoer kan worden gecombineerd met goederenvervoer. In de visie van GroenLinks is er op zich een goede Noordwest- en Noordzuidverbinding, maar is er alleen sprake van een gebrekkige Noordoostverbinding op het gebied van personenvervoer. Hij denkt dat er dan richting Duitsland maar ook Oost-Nederland een goede verbinding kan worden gelegd. In het verlengde van de bijdrage van het CDA wil hij deze gedachte meenemen om te kijken hoe dat verder kan worden ontwikkeld.

De heer BATS pakt gelijk even GAE bij de kop. Over het bereiken van het break-evenpoint na 2013 heeft het college iets minder angst. Hij is van mening dat die ambitie er voor het vliegveld in kan, in mag en in moet blijven. Uiteraard zal dit zowel aan de kant van de infrastructuur als aan de kant van de ruimte, integraal deel uitmaken van het totaalpakket van de structuurvisie. Portefeuilles en de inhoud hebben met elkaar te maken en staan niet los van elkaar. Dat was ook in het PVVP te lezen, dat is in het POP te lezen en wordt ook in de herziening van het POP meegenomen. Hij bevestigt dat dan ook van zijn kant. De provincie heeft zich een taakstelling opgelegd in de zin van de prestatievelden die zijn genoemd. Dat is spannend, want het college zou ook kunnen zeggen dat dit niet wordt gedaan, want dat maakt het makkelijker. Misschien is het voor de discussie in de commissie en de staten ook wel prettig om de discussie over de taakstelling te voeren en te vragen of het college datgene heeft gehaald wat hier is aangegeven. Dat is niet alleen spannend, maar ook prettig en goed voor de discussie, want daarmee richten college en staten zich op die zaken waar zij zich ook op moeten richten in dit debat. Hij dankt de CDA-fractie voor de adviezen over de noordelijke ontwikkelingsas en voor de impliciete steun voor de ambities die het college heeft neergelegd, want vooral op die noordelijke ontwikkelingsas zal de provincie heel sterk gaan investeren en daar ziet hij dat vooral de sociaal-economische uitdagingen voor deze provincie gestalte krijgen. Daarbij gaat het in de breedte om Europa en de uitdagingsregio's die hij aan de rechterkant van Drenthe ziet, maar eigenlijk ook de uitdagingsregio's aan de linkerkant van Drenthe. Zijn visie is dat er groeiregio's zijn en dat de provincie zich niet van de Randstad moet afkeren, maar dat Drenthe een verbindingsschakel moet willen zijn en als zodanig het centrum van Europa. Hij dankt het CDA dan ook voor de steun. Hoe anticipeert de provincie daarop? Deels is die ambitie gewoon heel concreet neergelegd in het coalitieprogramma, waarin wordt vastgelegd wat de provincie wil en wat de ambities zijn. Begin juli zal daarop plenair in de statenvergadering worden teruggekomen en daar zal een aantal ambities in andere zin vertaald worden neergelegd. In die zin blijft dit pregnant op de agenda staan. Op de vraag of het college bezig is met een lobby en bezig is om Europa binnen te komen antwoordt hij dat het college daarmee bezig is en wel op een proactievare manier dan in het verleden. Het college lobbyt zowel in Den Haag als in Brussel en Drenthe heeft dan ook een vaste zetel in het comité

voor de regio's binnengehaald. Op een aantal cruciale en belangrijke dossiers is het college bezig om ook een aantal commissies als trekker voor een regio binnen te halen. Dat zijn commissies die niet alleen deuren openen daar waar het financiën betreft. Daar zit dus op dit moment een behoorlijke investering in. Het college participeert ook in die andere commissies. Dit college heeft iets langer gewacht met de verdeling van nevenfuncties over de collegeleden, want de lijst is erg uitgebreid en bij een aantal collegeleden is de participatie in internationale commissies terug te vinden. Daar blijft het college in participeren en daar zal fors in worden geïnvesteerd omdat het van belang is voor de rol die hij voor Drenthe ziet in het internationale perspectief. Daar zegt hij dus in drievoud ja op. Op ambtelijk niveau wordt er op dit moment gewerkt om een aantal dossiers voor te bereiden in het kader van een aantal financieringsdiscussies die op dit moment worden gevoerd, maar er zal ook heel concreet worden gekeken of er voor wat betreft deze spoorlijn mogelijkheden zijn. Om mogelijkheden cadeau te krijgen is niet zo'n probleem, maar er hangt ook een prijskaartje aan. Op dit moment staat het college voor de keuze om deze spoorlijn in de toekomst een belangrijke spoorlijn te maken voor zowel personen- als goederenvervoer. Het college is hier druk mee bezig, maar hij laat nu nog geen details los. Het is handig indien dit in de begroting van het OV-bureau wordt gemeld, maar hij vond het niet vreselijk risicovol. Op dit punt is het college volop in onderhandeling met het rijk, dus hij komt daar uiteraard bij de commissie op terug op het moment dat hij informatie kan loslaten, maar zijn ambitie ligt er in ieder geval. Over het tijdsplan wil hij nog niets zeggen, want dat wil hij nog even vrijhouden. Zoals een aantal landelijke politici zei, gaat het om groot geld en om de discussie over grote majeure projecten. Daar zal spreker bij de commissie op terugkomen op het moment dat hier meer duidelijkheid over is. Hij wil dit graag, maar niet zonder enige voorwaarde en zonder enig prijskaartje.

Tweede Termijn.

Mevrouw SEINEN heeft nog geen antwoord gehad op haar vraag over de E233 Meppen-Kloppenburg. Zij begrijpt dat er flink wordt gelobbyd, maar zij is erg benieuwd of de provincie ook bijdraagt aan de lijn Meppen-Kloppenburg.

De heer BATS antwoordt dat mevrouw Seinen er in tweede instantie een financiële component aan koppelt. Voor zover hij weet, is dat nog niet aan de orde, maar hij moet dat antwoord op dit moment schuldig blijven en zal moeten navragen wat de stand van zaken is. Hij zegt toe op de vraag van mevrouw Seinen over de E233 Meppen-Kloppenburg nog terug te zullen komen. De ChristenUnie heeft gezegd in te stemmen met het plan zoals dat nu voorligt, met de opmerking dat de motie Langenkamp nog op tafel ligt. Die motie moet inderdaad tijdens de behandeling in de staten onderdeel zijn van het uitvoeringsplan. Spreker denkt dat het goed is dat bij de bespreking in de staten rekening wordt gehouden met het feit dat het om een verzoek van de staten gaat. Spreker heeft daarbij aangegeven dat hij daar uiteraard alle medewerking aan verleent en dat hoort ook bij een deel van de ambities van de provincie. Spreker zou het bijzonder prettig vinden, aangezien het niet alleen een motie is op het PVVP, maar ook in de breedte. Er is over toekomstperspectief en inspraak gesproken. Wanneer dit vergaande concrete consequenties heeft, zal dit bij de begrotingsbehandeling op geld moeten worden gezet. Spreker hoopt dat er ook een concreet gebaar komt van de staten of van deze commissie.

De heer WIJBENGA vraagt of de heer Bats dit nader kan duiden.

De heer BATS heeft in de vorige commissievergadering gezegd dat hij bij de behandeling van dit PVVP heeft gemeend dat er breed is gecommuniceerd met de inwoners van Drenthe, met koepelorganisaties en er is ook breed de mogelijkheid gegeven om het uitvoeringsplan en het PVVP zoals dat hier ligt, vorm te geven. Er is aangegeven door de staten, en dat heeft het college ook omarmd, dat vooral het uitvoeringsplan interactiever Drenthe in zou moeten. Daarmee heeft het college ingestemd, maar het college heeft niet met de staten over de vorm gesproken. Dat zou een heel extensieve vorm van interactieve beleidsvorming kunnen zijn en het zou kunnen dat dit geld kost. Daar wil hij graag wat zicht op hebben en dat is zijn signaal.

De heer KUIPER merkt op dat in die statenvergadering door de indiener van de motie is toegelicht dat het op dezelfde manier zou moeten zoals ook bij de behandeling van het POP is gebeurd. Als het college nu met die exercitie aan de gang gaat om uit te zoeken hoe dat is gebeurd en daar ook een vorm met het PVVP aan gaat verbinden, dan is er een indicatie hoeveel dat gaat kosten.

De heer SLAGTER vraagt over welk geld dit gaat. Gaat het om het geld wat in het plan staat of gaat het over het geld wat het kost als het naar de provincie gaat? Daar is een eigen budget voor, dus dit lijkt hem geen punt van discussie. Als het om het andere geld gaat, kan er binnen dat bedrag worden geroemd en als dan binnen dat budget wordt gebleven, dan kan de provincie dit betalen.

De heer KUIPER antwoordt dat de vraag dan aan de griffie moet worden gesteld, want deze zal ongetwijfeld helder hebben wat die exercitie ten aanzien van de rente van het POP heeft gekost. Dan heeft hij ook helder welke kosten er aan de motie zijn verbonden.

De VOORZITTER merkt op dat er een motie kan worden ingediend in de statenvergadering in juli en dat daarin dergelijke zaken allemaal worden behandeld. Het is en blijft een initiatief van de staten.

De heer BATS heeft kennis genomen van de opmerkingen van de heer Kuipers over het hierbij betrekken van de fietsersbond en hij heeft kennisgenomen van de opmerking over de railverbinding Hoogeveen-Coevorden. Het eerste voorstel vindt hij sympathiek, maar van het voorstel over Hoogeveen-Coevorden vindt hij dat dit binnen de bestaande financiële kaders moet worden beschouwd en daarbij merkt hij op dat het voorstel veel geld gaat kosten. In dat geval moet een aantal fundamentele keuzes worden gemaakt die op dit moment niet op de prioriteitenlijst van dit college staat.

De heer KUIPERS antwoordt dat dit duidelijk is. Hij verwacht dan ook niet dat de spoorlijn in deze collegeperiode zal worden aangelegd. In die zin gaat het om beleid op middellange termijn. Waar het vooral om gaat, inhakend op de gedachte van de CDA-fractie, is dat misschien kan worden gekeken naar mogelijkheden. Het is een gedachte die zijn fractie her en der in de provincie al heeft neergelegd en hij meent daar in bepaalde gebieden steun voor te vinden. Er zal dus moeten worden gekeken hoe die stromen anders kunnen worden gelegd en of bijvoorbeeld persoonsvervoer vanuit Noord-Nederland richting Oost-Nederland in het gebied Enschede-Almelo-Hengelo kan worden aangehaakt. In die zin is

het meer een gedachte en uiteraard zullen de Nederlandse Spoorwegen daar een heel belangrijke rol in spelen.

Mevrouw SEINEN had het over de lijn Coevorden-Osnabrück. Op dat traject ligt al een gedeeltelijke lijn en dat is naar verhouding goedkoper dan dat er een geheel nieuwe lijn wordt aangelegd.

De heer BATS antwoordt dat de commissie binnenkort op de vraag naar GAE een separaat memo zal ontvangen. Hij sluit dit punt af door aan de commissieleden een boek aan te bieden dat vorige week is uitgereikt aan de vorige gedeputeerde, de heer Swierstra. Dat boek gaat over honderd jaar automobilititeit en aan het einde van de vergadering kan ieder commissielid dit boek als cadeau van spreker meenemen naar huis.

De VOORZITTER wijst erop dat dit stuk als B-stuk in de vergadering van de staten zal worden behandeld.

11. Brief van het college van GS van 11 april 2007 over het Jaarverslag 2006 Bestuursovereenkomst landelijke ontwikkeling windenergie

De heer HORNSTRA heeft dit punt op de agenda laten zetten omdat hij duidelijkheid wil of de staten een standpunt hebben ten opzichte van deze materie. Hij vraagt om duidelijkheid over de acties van het college of het ontbreken daarvan en hij wil duidelijkheid over de eventuele knelpunten die hierbij zouden kunnen spelen. In de toelichting heeft de PvdA al aangegeven dat het in zijn ogen nu echt tijd wordt voor actie om nu eindelijk de aangenomen moties een keer te gaan uitvoeren. Voor spreker is het nog steeds een en-en verhaal, zodat er moet worden ingezet op meerdere vormen van duurzame energie. Voordat spreker daar verder op ingaat, vraagt hij om opheldering over iets anders. Hij was benieuwd naar de ontwikkelingen op het windmolenpark in Coevorden en vooral naar de reden waarom er nog steeds niet wordt gebouwd. Iedereen heeft kunnen lezen dat Defensie op een bepaald moment een heroverweging heeft gemaakt omdat de subsidie in het kader van de Milieukwaliteit Elektriciteitsproductie (MEP) werd stopgezet. Iedereen heeft ook kennis kunnen nemen van de opmerkingen van gedeputeerde Haarsma dat er ondanks dat stopzetten toch weer beweging in zit om tot die bouw over te gaan. Spreker is nu gebleken dat er een kink in de kabel is gekomen dat, mocht het al zo zijn dat er windmolens worden geplaatst, er geen stroom doorgeleverd kan worden omdat daar problemen mee zijn. Van een soortgelijk probleem had hij ook al eens gehoord in de glastuinbouw die zelfs energie wilde leveren aan het net waarbij zij ook van Essent te horen kregen dat dit problemen opleverde. Spreker neemt aan dat velen ook hebben gelezen over de problemen in Delfzijl over nieuw te bouwen grote energiecentrales. Daarvan heeft spreker begrepen dat dit probleem tijdelijk is opgelost. In het Noorden in het algemeen en in Drenthe blijft het probleem echter bestaan. Vanuit TenneT kwam de opmerking dat het net vol is en dat er niets meer bij kan. Tijdelijk kunnen er misschien problemen worden opgelost, maar dit zal zeker drie jaar duren en een structurele oplossing kost ongeveer tien jaar. Dan gaat het om heel veel geld. Als hij dat hoort, is er dus een groot probleem, want dat betekent dat de plannen voor windenergie die er waren wellicht niet kunnen doorgaan, maar ook in de nabije toekomst niet wanneer er meer capaciteit geleverd zou moeten worden. Dat zou ook betekenen dat bij allerlei initiatieven voor biomassa en alle

varianten daarop ook geen levering aan het net kan plaatsvinden. Er bestaat een aantal plannen voor vuilverbranders en bij Ecos Energy in Coevorden gaat het om biomassa. De vraag is of deze bedrijven met hetzelfde probleem te maken krijgen, namelijk dat zij niet kunnen leveren aan het net. Zijn conclusie is dan ook dat wanneer dat zo is, er een groot probleem bestaat en zolang dat probleem niet is opgelost, krijgt de discussie over meer windenergie toch een wat andere lading. Hij vraagt dan ook om eerst op deze vraag een duidelijk antwoord te geven.

Mevrouw HAARSMA antwoordt dat het college net als de heer Hornstra van duidelijkheid houdt. De heer Hornstra weet dat het college die 15 megawatt bij Coevorden wil halen en die kan het college ook halen. Het bestemmingsplan is gereed en het Ministerie van Defensie wil ook graag aan de slag. Er is recentelijk weer contact geweest met Defensie en er bleek een kink in de kabel te zitten aangezien Essent de 15 megawatt die nodig is, niet op het net kan hebben. Het college is daar achteraan geweest en heeft gevraagd wat er aan de hand is. In het kader van collegiaal bestuur heeft mevrouw Klip dit ter hand genomen en zij heeft gisteren met TenneT contact gehad. Het is goed indien zij het antwoord geeft dat gisteren is gegeven.

Mevrouw KLIP antwoordt dat dit probleem in grote delen van Nederland speelt en in het noorden speelt het heel extreem. Het heeft inderdaad te maken met de infrastructuur die er al ligt aan hoogspanningstrajecten. Gisteren heeft spreekster een overleg gehad met de directeur van TenneT, samen met de Commissarissen van de Koningin van Groningen en Overijssel die ook zo hun eigen problemen kennen en de oplossing die er tijdelijk zou zijn voor vooral de NUON-centrale is bij lange na niet voldoende omdat in Noordoost-Groningen RWE Energy Nederland BV met een grote vuilverbrander bezig is en er ook een groot windmolenpark wordt gepland. De afspraak is dat er in ieder geval binnen twee weken een brief gaat naar de drie betrokken colleges vanuit Groningen om het probleem en de mogelijke oplossingsrichtingen aan te kaarten bij de drie colleges en dat vrij snel daarna om de tafel wordt gegaan met deze partijen om oplossingen uit te werken. Er lopen drie hoogspanningstrajecten door Drenthe, waarvan twee in de richting van Groningen. Er wordt nu dus op meerdere fronten gewerkt aan het uitzoeken hoe de capaciteit uitgebreid kan worden, zodat niet voor de eerste paar jaar maar voor meerdere jaren voldoende capaciteit beschikbaar is. Dat geldt voor zowel hele grote projecten zoals daarnet genoemd, maar ook voor allerlei kleinere trajecten, variërend van biomassa tot een windmolenpark en een initiatief als Ecos Energy op het Europark in Coevorden. De benodigde partijen zitten dus om tafel. Het is alleen niet zo simpel en er wordt met man en macht gewerkt aan een oplossing. De heer Hornstra heeft een aantal keren gezegd dat er een probleem is en dat het geld gaat kosten. Beide constatering zijn juist en er zal worden geprobeerd om de problemen op te lossen. Daar wordt dus aan gewerkt.

De heer BOMHOF wijst erop dat Essent Milieu Wijster straks ook stroom gaat leveren aan TenneT. Valt deze daar ook onder?

Mevrouw KLIP antwoordt dat zij gisteren een buitengemeen ingewikkeld technisch verhaal voorgeschoteld heeft gekregen, wat zij in grote lijnen kan reproduceren. Het lijkt spreekster niet verstandig om nu op details in te gaan. Als zij kijkt naar de huidige installatie van Essent Milieu, is het zo dat deze zit op een 220-traject dat met een lager voltage gebruikt wordt. Op het moment dat dit traject moet worden verhoogd naar 220 Volt, dan moeten er andere hoogspanningsleidingen gelegd worden tussen de hui-

dige installatie van Essent en dat traject. Zo zijn er nog allerlei andere aanpassingen die in ieder geval additioneel moeten plaatsvinden, waarbij twee van de drie trajecten moeten worden opgewaardeerd naar het maximale voltage.

De heer PETERS vraagt sinds wanneer het college van deze problematiek op de hoogte is.

De heer HORNSTRA begrijpt dat de gedeputeerde moeite heeft met de technische kant van de zaak, want dat heeft spreker ook. Het is een ingewikkeld verhaal, maar spreker heeft doorgevraagd bij TenneT wat dit nu precies betekent. Het betekent dat er niet zomaar op korte termijn een oplossing voorhanden is, ook al praat hij daar heel intensief over met mensen. Heel veel van dergelijke zaken hebben procedures nodig, want er kunnen niet zomaar leidingen worden getrokken of hoogspanningsleidingen worden aangelegd. Er zijn vaak MER-procedures voor nodig als het gaat om nieuwe, hoge masten. Dat is een groot probleem en spreker was er verbaasd over dat hij daar achter kwam. Ook de gemeente Coevorden is verrast dat hier tegenaan wordt gelopen, temeer daar er neer initiatieven in die gemeente zijn waar problemen mee bestaan. Dan is het de vraag hoe lang het college dit al wist. Waarom zijn de staten daarover niet geïnformeerd? De vraag is ook of de provinciale overheid in de gedaante van het college een taak heeft om stappen te ondernemen. De provincie is ook aandeelhouder van Essent. Welke stappen zijn richting Essent genomen? Hij heeft de meeste moeite met al die initiatieven van boeren die met biomassa bezig zijn, veel geld hebben geïnvesteerd en die nu gedupeerd worden doordat zij te horen krijgen dat zij geen stroom aan het net kunnen leveren. Er is een groot probleem en hij heeft moeite met hoe dit traject verloopt. Duidelijkheid daarover heeft hij tot nu toe niet gekregen.

De heer KUIPER wijst erop dat levering aan het net via een basisvoorziening loopt. De basislast komt uit Frankrijk en die is zo groot dat er in heel Europa weinig energie bij in gestopt kan worden op het moment dat er weinig vraag is, en dat is in de maanden mei, juni, juli en augustus. Dat is het hele probleem en als het gaat om de oorzaken, dan moet dat erin mee worden genomen. Het gaat dus niet over een technische oplossing, maar het gaat over de basislast. Die basislast is de last die wordt voorzien vanuit Frankrijk. Hij stelt voor om daar in ieder geval de consequentie aan te verbinden dat over die oorzaak op een goede manier wordt doorgepraat. Als hij de gedeputeerde goed begrijpt, wordt naar oplossingen gezocht in de zin van de techniek, aanschakeling en afname van de aangeboden stroom op een goede manier. Dat zijn goede zaken die kunnen worden gedaan, maar dat neemt niet weg dat sprake is van een basislast die uit Frankrijk afkomstig is.

De heer LAMMERS complimenteert de heer Hornstra voor datgene wat hij naar voren heeft gebracht. Hij denkt dat het een reëel probleem is. Nu spoken hem allerlei zaken door het hoofd. Het is misschien zaak om nog even uit te zoeken of hele kleine vermogens van 2 megawatt waar sprake van is bij biovergisters, ook kunnen worden aangeschakeld aan het net, of kan er helemaal niets meer? Tweede is dat als er problemen zijn, hem het enorm zou meevallen als het niet minstens enkele jaren gaat duren voor de problemen opgelost kunnen worden. Wat wordt er dan gedaan met alle ambities op het gebied van alternatieve energie en met mensen die op dat terrein op dit moment projecten aan het voorbereiden zijn? Daar moet heel goed over na worden gedacht en de provincie zal daar met het water voor de dokter moeten komen.

De heer BOMHOF antwoordt dat het wel duidelijk is dat dit een vrij lastig probleem is dat niet even op een middag wordt opgelost en transparant gemaakt kan worden. Daarvoor is het te ingewikkeld. Hij zou van het college op korte termijn een notitie willen over waar zich het probleem voordoet en welke activiteiten daaronder vallen. Hij noemde daarnet al Essent Milieu Wijster. Dat leek iets anders te zijn dan de variant in Coevorden. Hoe het ook zij, hij zou wel graag transparant willen zien waar het probleem ligt, hoe structureel het is en waar op korte dan wel lange termijn oplossingen mogelijk zijn. Hoe wordt omgegaan met veel energie vragende activiteiten op bepaalde locaties waar ook ter plekke veel energie kan worden geleverd, zodat toch nog direct kan worden geleverd omdat energiebronnen vlak in de buurt zijn? Daarom pleit hij voor een notitie, want dan kan hij ook zinvol spreken over de nabije toekomst en hoe verder moet worden gegaan met de diverse activiteiten die onder druk staan en die mogelijk ook worden getraineed. Zoals het nu gaat wordt er toch enigszins gegist over wat nu wel en wat niet kan. De oorzaken en redenen wil hij eerst beter op papier zien staan.

De heer LAMMERS denkt dat deze zaak zodanig ernstig is dat niet zomaar tot september kan worden gewacht voordat de staten hier weer eens over zullen spreken.

Mevrouw KLIP merkt op dat de suggestie van de heer Bomhof om te komen tot een notitie een heel goede is. De heer Hornstra slaat een wat felle toon aan alsof het college hiervan al maanden op de hoogte is. Het college weet dit maximaal twee weken. Spreekster heeft dan ook meteen actie ondernomen. De eerste actie is om te gaan praten met degenen die daar het meest direct over gaan en dat is TenneT, de netbeheerder in Nederland. Het initiatief tot een afspraak met TenneT is door de heer Alders gemaakt. Gisteren was de eerste mogelijkheid om daarover te spreken en er is een aantal zaken in gang gezet. Natuurlijk moet de provincie duidelijkheid krijgen en moet Essent daar ook bij worden betrokken. De notitie is een goed idee en zij zou ervoor willen waken om hier nu heel paniekerig op te gaan reageren. Natuurlijk is het een groot probleem, maar om nu uit te stralen dat niet één boer biomassa of elektriciteit aan het net kan leveren is onjuist, want zo dramatisch is de indruk van spreekster niet. Dat er niettemin iets moet gebeuren en dat het tien jaar duurt voordat er iets nieuws is gerealiseerd, kan wellicht kloppen, maar er is nog veel mogelijk met bestaande hoogspanningsleidingen. De commissie moet dan ook niet pretenderen dat zij alle verstand van deze zaken heeft, want spreker kent ook andere verhalen dan die van de heer Kuiper. Bovendien, voor het hele acute probleem van Coevorden, de aanleiding voor deze discussie, heeft zij aan de heer Kroon, de directeur van TenneT gevraagd of hij ook specifiek naar de situatie in Coevorden zou willen kijken en hij heeft toegezegd dat hij daarover direct contact met Essent moet zoeken. Dat is echter aanleiding voor iets wat acuut speelt, maar dat lost het grotere probleem niet op. Zij heeft geprobeerd duidelijk te maken dat er sowieso naar capaciteitsverhoging zal moeten worden gekeken, welke andere zaken er ook worden gedaan en dat betekent dat juist omdat dit lang zal duren, hier juist snel mee aan de gang moet worden gegaan. Daar is gisteren mee begonnen en dat betekent dat over maximaal drie weken partijen weer om de tafel gaan zitten om te kijken wat de volgende stappen zijn die genomen moeten worden. Natuurlijk is het probleem daarmee niet zomaar opgelost, maar haar boodschap is dan ook om dit traject te volgen. Misschien moeten er dan parallelle trajecten lopen, maar vanuit het provinciehuis moeten geen paniekreacties

ties worden uitgezonden, want dat is niet nodig. Dat er een probleem is voor de toekomst en dat er iets aan gedaan moet worden, is haar wel duidelijk.

De VOORZITTER merkt op dat het een ingewikkeld traject is en dat er allerlei visies door elkaar heen lopen. De gedeputeerde komt met een notitie om een aantal zaken op papier te zetten zodat het overzicht wat duidelijker wordt en verschillende uitgangspunten duidelijker worden. Intussen wordt er hard gewerkt aan de situatie in Coevorden om te kijken wat daar aan mogelijkheden liggen.

De eerste opgave is dan ook de 15 megawatt in Coevorden te realiseren. De commissie moet dan ook in het achterhoofd houden dat de toezegging voor een notitie er ligt en stelt voor om eerst op die notitie te wachten alvorens naar andere invalshoeken te bekijken.

De heer HORNSTRA antwoordt dat hij alleen maar had gevraagd hoe lang het college dit al wist. Misschien was zijn toon zodanig dat de gedeputeerde ervan uitging dat spreker dacht dat de gedeputeerde dit al lang wist, maar spreker wist het niet en daarom vroeg hij of het college dit al wist. De gedeputeerde heeft daar afdoende antwoord op gegeven en blijkbaar zijn ook de juiste stappen op dat moment genomen. Dat er geen paniek moet komen vanuit het provinciehuis naar allerlei initiatiefnemers, is iets waar hij het mee eens is. Spreker heeft er ook over nagedacht wat het risico zou zijn wanneer hij het nu aan de orde zou stellen, maar spreker heeft geen ander antwoord gekregen van de officiële voorlichter van TenneT dan dat er ook met betrekking tot kleine initiatieven er een probleem is. Spreker mag hopen dat dit niet zo is, maar dat is wel het verhaal dat hij te horen heeft gekregen. Naar de heer Kuiper toe zegt spreker dat het verhaal op zich vrij simpel is. Er is wel capaciteit, maar die is vergeven aan buitenlandse bedrijven die het stroomnet in Nederland gebruiken om hun stroom van noord naar zuid te verspreiden en dan is het vol. Dat is de ene kant. In deze staten is ooit een motie aangenomen dat 15 megawatt wat de staten betreft te weinig was. Het college heeft die moties aangehoord en er vervolgens een standpunt over geformuleerd, namelijk dat het college het er niet mee eens was. Er is ook helemaal niets gebeurd en er zijn geen plannen gemaakt voor eventuele uitbreiding. Wat wel is gebeurd is op verzoek van de staten, is dat er in de energienota een paragraaf is toegevoegd over windenergie, de mogelijkheden en de zoekrichtingen en allerlei technische gegevens daarover. Mede op grond daarvan is er gezegd dat er niet zoveel in staat dat dit niet zou kunnen. De essentie van het verhaal was dat het geen extra verstoring van het landschap zou zijn. Spreker heeft gemerkt in de discussie die in de staten heeft plaatsgevonden dat iedereen het erover eens is dat vooral aan het gebied rondom Coevorden en Emmen, waar ook al sprake is van die verstoring, niets toegevoegd wordt wanneer er een uitbreiding plaats zou vinden tot 35 megawatt. Dat getal is ook genoemd door de Milieufederatie en de staten hebben ervan gezegd dat dit precies de stroomvoorziening van de gemeente Emmen is. De gemeenteraad Emmen heeft zich ook daarvoor uitgesproken en daar komt nog bij dat te verwachten is dat de taakstelling van 1.500 megawatt in Nederland wordt gehaald en dat er een ronde aankomt van 4.000 megawatt tot 7.000 megawatt. Drenthe levert in vergelijking daarmee slechts het minimale van het minimale. Spreker vindt dat het daarom nu tijd wordt om de plannen maar eens te gaan maken, zodat wanneer dit probleem is opgelost er niet gezegd wordt dat er geen plannen zijn omdat de provincie er technisch niet mee uit de voeten kon. Hij vraagt dan ook aan het college om voor 1 januari 2008 een duidelijk plan op tafel te leggen waarin een of twee zoeklocaties staan met daarin opgenomen een tijdsplan waarin staat aangegeven hoe de procedure in de tijd wordt voorzien. Spreker vindt dat het col-

lege daar gewoon mee aan de slag moet en hij is heel benieuwd hoe de rest van de commissie daarover denkt.

De heer WESTERHOF vindt het te zot voor woorden dat alle initiatieven in deze provincie worden genomen om aan energiebesparende maatregelen te gaan werken en dat dan ondertussen door TenneT wordt vermeld dat er geen afnamecapaciteit is. Hij heeft het gevoel dat TenneT hierbij een argument opwerpt om niet te hoeven afnemen.

De heer BOMHOF steunt het betoog van de heer Hornstra. Milieuchemisch gezien is de noodzaak volop aanwezig om, als er verder wordt gekeken dan 2012 (de Kyoto-grens) meer te gaan doen aan milieu met een ambitieus programma en een ambitieus college. Voor 2020 moet erop worden gerekend dat de norm voor 20% op duurzame energie ligt. Dat is een heel hoge meetlat. Spreker vindt dat windenergie zeker niet moet worden uitgesloten en zeker ook als optie opgehouden moet worden. Daarvoor wil hij dat binnen de zoekmogelijkheden die aan het kaartje van de Energienota zijn toegevoegd, locaties worden gezocht waarvan hij kan zeggen dat als de problemen bij TenneT voorbij zijn, er ook aan de slag kan worden gegaan. Dat is niet alleen van belang voor het leveren van stroom aan het stroomnet, maar ook voor energievragende activiteiten op de locatie zelf, waarin zou kunnen worden voorzien door windmolens, die ter plekke stroom zouden kunnen leveren. Nogmaals, hij steunt het voorstel van de PvdA, met enkele aanvullende redenen.

De heer KUIPER heeft exact drie jaar geleden hetzelfde aangevoerd naar aanleiding van de clash die er plaatsvond met Duitse windmolens. Het betreft hier dezelfde problematiek die nu gesignaleerd wordt. Het college heeft in het Collegeprogramma terecht een zin opgenomen, namelijk dat gelet op de nauwe relatie tussen klimaatverandering, waterbeheer en ruimtegebruik wordt gewerkt volgens een systematiek van Grounds for Change. Daarover heeft hij wat materiaal in huis en vorig jaar is daar een symposium over gehouden en in het begeleidend schrijven daarbij staan aardige zinnen, namelijk dat de bevolking moet worden voorgelicht en overtuigd moet worden waarom het belangrijk is dat hernieuwbare energiebronnen als windmolens gebruikt worden. Dat is een aardige aanbeveling. De tweede aanbeveling die er staat is dat energie de agenda over de ruimtelijke inrichting voor de volgende tientallen jaren zou moeten domineren. Dat is spreker uit het hart gegrepen en het college kennelijk ook, want anders zou de provincie daar namelijk niet als ondertekenaar achter staan. Hij onderschrijft het verhaal dat de PvdA naar voren heeft gebracht en spreker hoopt dat het college op deze manier deze zinnen uit Grounds for Change wil onderschrijven.

De heer MEDEMBLIK sluit zich aan bij de oproep van de heer Hornstra. Hij zou graag zien dat het college daar krachtig mee aan de slag gaat, waarbij de 15 megawatt volgens spreker gewoon moet. Een capaciteit van 30 megawatt is dan wat hem betreft het begin van enige ambitie.

De heer LAMMERS denkt dat er wat harder aan de realisatie van windmolens getrokken moet worden en wat hem betreft mag het naar 35 megawatt, waar de heer Hornstra over sprak. Zo langzamerhand is daar een vrij grote meerderheid voor in de staten. Hij blijft erbij dat er nagegaan moet worden of erop korte termijn voor die kleine vermogens nog oplossingen mogelijk zijn bij boeren en dergelijke.

Mevrouw HAARSMA antwoordt dat zij gaat over de ruimtelijke inrichting en mevrouw Klip gaat over de energievoorziening. Het misverstand is dat dit ambitieuze college tegen windenergie is. Dat is de grootste misvatting die er bestaat en mevrouw Klip zal daar nader op ingaan. In het verleden is nadrukkelijk aangegeven waarom het college vindt dat de taakstelling van 15 megawatt de taakstelling is. Zij is namelijk van mening dat Drenthe uniek is als het gaat om horizonvervuiling en dat zou zij graag zo willen houden. Aan de andere kant heeft zij nooit onder stoelen of banken gestoken dat daar waar het windenergiepark Coevorden geaccommodeerd wordt en er extra molens aan toegevoegd zouden kunnen worden, het college wellicht op 25 megawatt of 30 megawatt uit zou kunnen komen. Wat dat betreft zou spreekster de commissie volledig op haar wenken kunnen bedienen. Vervolgens wordt door de heer Hornstra 35 megawatt voorgesteld, en de andere fracties gaan daarin mee waarbij de VVD-fractie zelfs 180° is gedraaid. Zij begrijpt nu ook dat de VVD-fractie voor meer windmolens in Drenthe is. In het Collegeprogramma staan prachtige zinnen waaruit de heer Kuiper heeft geciteerd. Dat blijft bovendien niet bij prachtige zinnen, maar dat zijn inderdaad ook zinnen die het college wil uitvoeren. Daar gaat en staat het college dan ook voor. Dit college bereidt zich voor op een nieuwe structuurvisie in Drenthe en kiest daarbij voor een interactieve insteek als het gaat om de totstandkoming van deze structuurvisie. Dit college wil dit dan ook samen met gemeenten en maatschappelijke organisaties doen. Toevallig is er gisteren door de provincie een dag georganiseerd met een ambtelijke vertegenwoordiging van alle twaalf gemeenten. Daarbij is spreekster ook een tijd aanwezig geweest en heeft daar een verhaal gehouden over het vorm geven van de structuurvisie samen met alle partijen in Drenthe. Het is dus geen opgelegd pandoer vanuit een ivoren toren in Assen hoe een en ander vorm gegeven gaat worden, maar de provincie gaat dit samen met de gemeenten doen. Op de vraag aan het college van de heer Hornstra om zoekgebieden aan te gaan dragen, stelt spreekster voor om daar waar de provincie bezig gaat met de voorbereiding aangaande de nieuwe structuurvisie werkconferenties te organiseren waarin de discussie wordt gevoerd over de integrale benadering van verkeer, vervoer, ruimte, water, energie en duurzaamheid en daarin het thema van de zoekgebieden mee te nemen. Het lijkt haar dan ook niet goed om daar nu separaat de windmolens uit te gaan lichten. Dat is het voorstel van spreekster als portefeuillehouder ruimtelijke ordening.

Mevrouw KLIP gaat in op het aspect van de Energie, het Klimaat en de Ambitieuze doelstelling die het college heeft. Zij proeft uit alle opmerkingen die er zojuist zijn gemaakt dat er veel steun is voor alle ambities. De provincie moet op een strategisch niveau opereren en dat wil zeggen dat wanneer er wordt gekeken naar die ambities, er gekeken moet worden hoe de vermindering van CO₂-uitstoot in 2020 moet worden bereikt. Dat kan alleen met grote klappen worden gedaan en dat geldt niet alleen voor Drenthe, maar voor heel Nederland. Zij heeft inmiddels de afgelopen weken een paar keer mede namens het IPO met minister Cramer gesproken. In het IPO heeft spreekster gesuggereerd dat de doelstelling van Nederland moet zijn om als provincies met minister Cramer een soort van energieakkoord af te spreken waarin staat dat de provincies garant staan voor een bepaald aantal kilotonnen CO₂-reductie. De provincies spreken vervolgens zelf af hoe zij dit gaan realiseren. Dat is dus een wijziging ten opzichte van bijvoorbeeld de Bestuursovereenkomst landelijke ontwikkeling windenergie (BLOW), waar elke provincie een bepaalde hoeveelheid te realiseren vermogen aan windenergie wordt opgelegd. Wanneer er dus vanuit een iets strategischer niveau naar wordt gekeken, zou er gezegd moeten worden dat iedere provincie een bepaalde hoeveelheid energie levert, maar iedere provincie bepaalt zelf hoe dat wordt

gedaan. Dan komt er dus een heel andere verdeling van manieren om duurzame energie op te wekken in Nederland, waarbij hetzelfde doel wordt gerealiseerd. Dat zou betekenen dat bijvoorbeeld kustprovincies veel meer zouden moeten inzetten op windenergie en andere provincies veel meer zouden moeten inzetten op die aspecten waar zij goed in zijn. Zij wil de discussie over windenergie dan ook niet doodslaan, maar spreekster denkt alleen dat de provincies als middenbestuur op een iets strategischer niveau moeten kijken en weliswaar moeten streven naar dat doel, maar dat provincies dan moeten kiezen voor de grote klappers. Het is al moeilijk genoeg om dat te halen en vervolgens moeten provincies samen met de bevolking en maatschappelijke organisaties vaststellen waar zij goed in zijn. Dat betekent dat de menskracht ook strategisch moet worden ingezet en dat de provincie voor die ontwikkelingen moet gaan waarbij echt grote klappers kunnen worden gemaakt. Dat is in Drenthe aantoonbaar geen windenergie, maar andere vormen van duurzame energie. Mevrouw Cramer heeft toegezegd dat zij hierop op korte termijn bij de provincie terugkomt, aangezien zij dit een buitengemeen interessant idee vindt. Spreekster denkt dan ook dat het veel slimmer is om op zo'n manier naar de CO₂-reductie te kijken.

De heer HORNSTRA merkt op dat deze provincie een doelstelling heeft en of die doelstelling nu is om rechtsom of linksom die CO₂-reductie te halen, er kunnen bij die doelstelling wel een aantal kanttekeningen worden gemaakt. Bekend is dat opslag in de bodem zeker nog tien tot twintig jaar duurt qua techniek voordat dit mogelijk is. Aan biomassa zit nog een verhaal vast, waarbij heel langzaam alertheid ontstaat op gronden die ook voor voedsel gebruikt kunnen worden. Met andere woorden, datgene waar de provincie in eerste instantie erg op ingezet heeft zou nog wel een tijdje kunnen duren, terwijl er altijd is gezegd dat windenergie alleen maar een tijdelijk onderdeel is en het te zijner tijd wel weer zou worden vervangen door iets anders. Hij heeft gezegd dat als het gaat om de essentie van de verstoring van het landschap, er een weg moet worden gezocht waar dat niet aan de orde is. Spreker vindt nog steeds dat wanneer er nu geen plannen worden gemaakt en er geen mogelijkheden worden gezocht waar concreet iets kan worden gedaan, dit op de lange baan wordt geschoven. Dat is weliswaar interactief, maar de staten hebben ook een rol in het dualisme en hebben meerdere keren aangegeven dit voorstel te willen doen. Daarvoor is een meerderheid geweest en er is dan ook een tijd van praten en een tijd van doen. Hij is het niet eens met het verhaal van mevrouw Haarsma en vindt dat het college nu in ieder geval die lijn moet gaan volgen. Hoe dat dan inpast in die structuurvisie is iets wat nog weer vier jaar duurt en daar heeft spreker geen zin in. Dat duurt hem te lang. Het college moet gewoon plannen maken en hoe deze ingepast worden is iets waar dan wel weer over gepraat kan worden. Als het college niets doet, blijft het liggen en gebeurt er niets.

De heer BOMHOF is het eens met de heer Hornstra. Ten aanzien van de windmolens merkt hij op dat er rond 2020 20% duurzame energie moet zijn. Dat is een enorme kloof en de vraag is hoe dat moet worden gehaald. Dan zou het best zo kunnen zijn dat windenergie dan ook moet worden gebruikt om een enorme klapper te kunnen maken. Los van het verhaal van mevrouw Klip over de IPO-verdeling van minister Cramer die er nog een keer aankomt, betekent dit dat de provincie ook klaar moet zijn als die optie echt in beeld is. Dat betekent ook dat de VVD, die zich in het verleden niet enthousiast heeft betoond voor windenergie, de realiteit onder ogen moet zien en als het dan echt niet anders kan zal er toch moeten worden toegewerkt naar die optie. Wie is er nu niet voor om bij gewijzigde omstandigheden

en inzichten een keer zijn eigen standpunt te herzien? De VVD kan dat best, heeft daar geen moeite mee en kan dat ook uitleggen. Wat dus moet gebeuren is dat er zoekgebieden kunnen worden aange-
wezen in de vorm van de gele en bruine plekken op de kaart en dat vindt niet alleen de VVD, maar ook de Milieufederatie. Het gaat er alleen wel om dat de locatie specifiek aangegeven moet worden en dat is het enige wat is gevraagd aan het college. Hij had dit dan ook graag snel voor elkaar gezien en wil niet wachten op de structuurvisie, want dat loopt toch allemaal weer weg en in zoverre zou hij graag alert willen inspelen op, en klaar willen zijn voor, de noodzakelijke beslissingen als die moeten worden genomen.

De heer KUIPER vraagt wat het college nog meer wil dan een statenbrede ondersteuning, want daar gaat het in wezen om. Vooruitschuiven naar een structuurvisie kost alleen maar meer tijd en discussie. Op zich is de gedachte interessant om daar andere energievormen bij te betrekken, maar dat moet een en-en-oplossing zijn. Het college heeft van de staten aangeboden gekregen om met windenergie aan de gang te gaan en dan moet dat ook gebeuren.

De heer LAMMERS vraagt zich inderdaad af hoeveel moties er nodig zijn om dit tot uitvoering te brengen. Hij sluit zich nog steeds helemaal aan bij de heer Hornstra en vindt het op zich wel een goed idee om op een meer strategisch niveau na te denken over een structuurvisie, maar voordat dit allemaal in bestemmingsplannen is verwerkt dan is dat middellange en lange termijnwerk. Hij dringt er dan ook op aan om nu te gaan zoeken.

Mevrouw HAARSMA heeft het verhaal van de commissie gehoord en zal dit meenemen. Daarmee bedoelt zij niet dat dit in de la wordt gegooid en als het gaat om de draagkracht van de windmolens, lezen de staten ook kranten en wordt nauwlettend gevolgd wat in Flevoland en Fryslân aan de hand is als het gaat om windenergie. De oppositie van burgers tegen windenergie wordt steeds groter en wat betreft kan daarover een flinke discussie worden verwacht. Burgers worden ook steeds mondiger als het om deze tak van sport gaat en weten dat hier ook op een andere manier mee om kan worden gegaan om die taakstelling te realiseren. Spreekster heeft de commissie gehoord en neemt dit mee naar het college.

De heer WIJBENGA wijst erop dat een motie is aangenomen dat vandaag weer over die motie is gesproken. Statensbreed zijn de staten het erover eens dat die motie moet worden uitgevoerd. Hij wil nu horen of het college nu die motie gaat uitvoeren of niet, want als dit nog weer eens wordt meegenomen naar het college, dan denkt spreker dat de staten daar geen genoeg mee nemen.

Mevrouw HAARSMA wil dit dinsdag meenemen naar het college en zal zich vervolgens beraden hoe hiermee om te gaan. Er is sprake van collegiaal bestuur en hoewel er nu twee gedeputeerden aanwezig zijn die hiervoor inhoudelijk verantwoordelijk zijn, mag wel duidelijk zijn dat zij hierover met het voltallige college van gedachten wil wisselen. Dat is niet teveel gevraagd.

De heer HORNSTRA wil graag voor de statenvergadering van juli het standpunt van het college op papier hebben.

De VOORZITTER concludeert dat het college dit mee zal nemen, een standpunt in zal nemen en vervolgens horen de staten op 4 juli en 5 juli 2007 meer.

(De voorzitter schorst de vergadering van 17.00 uur tot 17.32 uur)

12. Brief van het college van GS van 24 mei 2007 over het aanvaarden MER uitbreiding verbrandingscapaciteit Essent Milieu Wijster

De heer HORNSTRA schrok toen hij in de pers over alle commotie las over de eventuele gewijzigde houding van het college met betrekking tot de plannen van Essent Wijster en hij was niet de enige die dacht dat er iets aan de hand was. Inmiddels heeft hij begrepen dat het gewoon om een logische stap in het vergunningsproces ging en dat er eigenlijk helemaal niets aan de hand was. Zijn standpunt ten aanzien van de plannen van Essent is niet gewijzigd, want hij vindt het nog steeds geen goed initiatief. Hij vindt het niet passen in het landschap en hij vindt het niet nodig, In de toekomst wordt er waarschijnlijk alleen maar afval van buiten aangevoerd en het past niet in het imago van een schone en groene provincie. Inmiddels heeft hij begrepen dat het standpunt van het college ook niet is gewijzigd en dat het college het standpunt van de staten deelt. Hij spreekt dan ook het vertrouwen uit in het college dat strikt volgens het geldende recht zal worden gehandeld, want de spelregels kunnen tussentijds niet worden veranderd. Als hij dan de stukken leest, dan vallen hem twee dingen op. Onder de begeleidende brief staat dat er significant negatieve effecten zijn en op de website stond nog zoiets als grote negatieve gevolgen voor het milieu. Beide zijn onwenselijk en spreker hoopt dat op basis hiervan wellicht geen vergunning kan worden verleend en dan blijft er ook nog steeds het probleem van het warmteverlies dat niet is opgelost. Al met al houdt hij gewoon moed en hij hoopt ook dat Essent de missie van maatschappelijk verantwoord ondernemen serieus neemt. In die zin verwacht hij ook dat de aandeelhouders dat geluid serieus nemen en verantwoord handelen. Hij wenst het college dan ook veel succes toe door gewoon te doen wat gedaan moet worden.

De heer LAMMERS is geen voorstander van uitbreiding van de vuilverbranding in Wijster. Dat heeft hij in de campagne geroepen en dat is nog steeds het standpunt van het CDA. Natuurlijk heeft hij wel gekeken naar de stukken die voorlagen en hij refereert even aan het jaarverslag handhaving, waarin ook een hoofdstuk staat over de Natuurbeschermingswet. Daarin staat een goede opmerking, namelijk het belang van het tijdige contact tussen degenen die een project hebben te ondernemen, zoals Essent in dit geval, en de provincie als er een Natuurbeschermingswet om de hoek komt kijken. Het lijkt spreker heel verstandig om op die manier latere teleurstellingen te voorkomen. Toch roept de toelichting van het college een aantal vragen bij spreker op. Zijn eerste vraag is in hoeverre in contacten met Essent de Natuurbeschermingswet constant heeft meegespeeld. Is dit inderdaad al vroegtijdig enkele jaren geleden in oriënterende zin besproken, zodat het bedrijf ook wist dat dit over het hoofd is gezien? Kan het college aan het CDA opheldering verschaffen voor wat betreft de geldigheid van de Natuurbeschermingswet? Aan de ene kant wordt deze wet van toepassing geacht en aan de andere kant staat in hetzelfde stuk van het college twee regels verder dat de beoordelings- en verslechteringstoets nog moet plaatsvinden. Die uitkomst van die toets is niet meer van belang om te bepalen of de Natuurbescher-

mingswet in dit geval van toepassing is, ja dan wel neen. Dat is voor spreker niet helder en dat wil hij graag weten.

De heer BOMHOF merkt op dat in de vergunningaanvraag en in de MER van Essent uitgebreid wordt ingegaan op de Natuurbeschermingswet en ook op de effecten van allerlei stoffen of natuurgebied en er wordt ook onderbouwd wat het significante effect is. Essent geeft ook aan dat het dus niet significant is en dat er naar haar mening best een Natuurbeschermingswetvergunning zou kunnen worden verleend. De vragen die de heer Lammers stelt begrijpt spreker dan ook niet helemaal goed.

De heer LAMMERS antwoordt dat de vraag ook voor het college was bestemd. Hij vraagt wat de reden van verlenging van de proceduredtijd is. Wat is daar de reden van? Is het niet mogelijk om dit binnen de normale termijn af te handelen?

De heer BOMHOF is wat aarzelend om zich uit te spreken over deze procedure. Het gaat over een vergunningaanvraag die door het college wordt afgewikkeld en daarbij vindt een toetsing plaats aan wettelijke regels en richtlijnen en over het algemeen is het zo dat als daaraan wordt voldaan als burger of bedrijf, er recht is op een vergunning. Als hij dan kijkt naar de vergunningaanvraag en de MER van Essent Wijster, is die nogal positief en ziet het er vrij goed uit. Het is de vraag of dat wel zo is en dat zal nog moeten blijken uit de eindbeoordeling. Ook als de Commissie voor de MER er nog eens een keer naar kijkt. Er vallen hem twee dingen op en dat gaat om zaken die Essent zelf presenteert en die los staan van de opmerkingen in het vooroverleg tussen Essent en ambtenaren van de provincie. Essent rept namelijk wel over gebruik van restwarmte, maar zegt nergens waarvoor die warmte wordt gebruikt en voor welke installatie en dat komt ook niet terug in de MER, dus dat is een punt van aandacht. Wat nog veel erger is, wordt benadrukt in de brief van de Milieufederatie, die een brief heeft gestuurd naar minister Cramer waarin wordt gerept van een leemte in de beoordeling, want na 2012 is er geen landelijk beleid meer voor afval en dat betekent dat de provincie alleen maar een toetsing kan plegen over het afvalstoffenaanbod en over de toereikendheid van het aantal installaties tot 2012. Het kan dus heel wel zijn dat als straks de installatie gebouwd is er in 2012 een overschot is aan installaties en een tekort aan afvalaanbod, waardoor er toch een enorme prijsstijging plaatsvindt en gesleep van afval door provincies, maar ook door Europa. Dat betekent dat er dan een ongewenste situatie is, namelijk een overcapaciteit aan afvalverbrandingsinstallaties. Minister Cramer wordt gevraagd door de Milieufederatie om daar landelijk beleid voor te maken, maar het duurt nog wel even voordat dit beleid er is. De provincie heeft dan wel een probleem, want de provincie moet dan zien dat er over die jaren na 2012 een eigen juiste inschatting wordt gemaakt van hoe straks het aanbod voor Essent is. Dan kan er worden gezegd dat dit een ondernemersprobleem is en dat de ondernemer dat maar zelf moet uitzoeken, maar de doelmatigheid wordt door de wetgever ook als een maatschappelijk probleem geformuleerd. Er mogen geen ongewenste toestanden ontstaan met afval en de overheid behoort daarop een toets los te laten. Hij is benieuwd hoe dat straks gaat lopen. Zou er niet met het IPO kunnen worden overlegd om, vooruitlopend op landelijk beleid, een IPO-studie te maken die de afvalsituatie na 2012 in beeld brengt? Dan weet de provincie namelijk al heel snel hoe straks de verhoudingen liggen en wat daar straks mee moet worden gedaan bij het beoordelen van een vergunningaanvraag. Zou daar de vergunning voor kunnen worden

geweigerd of zouden er nadere voorschriften kunnen worden gesteld? Dat is allemaal vrij relevant voor de beoordeling van de stukken die nu voorliggen.

De heer WESTERHOF wijst erop dat op pagina S33 van de samenvatting van de MER staat dat negatieve effecten van de uitbreiding in sommige gevallen moeilijk zijn te beoordelen. In de statenvergadering van 31 januari 2007 zag hij tegen de uitbreiding van Essent Wijster met vreugde dat de gelederen binnen provinciale staten zich sluiten. Een motie van de PvdA werd unaniem ondersteund. De motie is door de staten ruim geformuleerd en er wordt niet alleen gevraagd naar de milieuvergunning en hoe daarmee om moet worden gegaan, maar de motie vraagt ook om alle mogelijkheden te onderzoeken hoe deze uitbreiding kan worden voorkomen. Dan zou spreker graag in een rapportage terug zien hoe er naar alle wegen is gezocht en hoe deze uitbreiding kan worden voorkomen. Heeft mevrouw Klip bijvoorbeeld al contact gehad met de directie van Essent om deze persoonlijk op de hoogte te stellen van de opvatting van de Drentse staten en zo ja, wat heeft dat opgeleverd? Zo nee, waarom niet? Zijn de aandeelhouders van Essent al benaderd om te wijzen op de onwenselijke plannen van de directie? Dat is niet alleen onwenselijk voor Drenthe, maar ook risicovol voor het bedrijf, gezien de overcapaciteit aan centrales. Daarmee sluit spreker aan op de heer Bomhof. Welke activiteiten heeft het college ondernomen in de richting van de minister van economische zaken? Is er bijvoorbeeld al een bericht uit naar de minister om hem erop te wijzen dat er grote overcapaciteit dreigt te ontstaan op het gebied van afvalverbranding en hoe zit het met de minister van LNV? Moet deze minister er door de staten niet aan worden herinnerd dat de nationaal aangewezen natuurgebieden teloor dreigen te gaan en het gehele beleid rondom Natura2000 op lossen schroeven komt te staan als de twee verbrandingsovens bij Wijster zomaar worden toegestaan? Wat heeft het college wel of niet gedaan aan de actieve voorlichting aan de bewoners van deze provincie om hen te informeren over de plannen van Essent? Hetzelfde geldt voor Essent, waar veel consumenten de energie vandaan halen. Vergist spreker zich, of is dit niet meer dan een ambtelijke notitie die er niet op gericht is de motie in de volle breedte ten uitvoer te brengen, maar de staten slecht summier informeert over de afhandeling van vergunningaanvragen? Natura2000 lijkt een stuk gereedschap tegen deze vergunningverstrekking. Er moeten nog beheersplannen worden gemaakt voor de aangewezen gebieden, maar vast staat dat het VAM-terrein temidden van een aantal zeer belangrijke natuurgebieden ligt. Het dichtstbijzijnde is drie km er vandaan. Dat is iets anders dan wat er in de MER staat, namelijk 5 km. Wat niet vast staat, is dat uitbreiding geen invloed heeft op die gebieden. Ook laat de MER dit zover open dat hier slechts vage uitspraken over worden gedaan. Het zijn de natuurwaarden zoals vastgesteld in Natura2000 en de Natuurbeschermingswet van 1989 die de provincie kunnen redden van dit grote onheil. Het feit dat de MER onvoldoende zekerheid geeft, is van doorslaggevende betekenis om een vergunning te weigeren. Bovendien is het neerslaggebied van 5 km tot 10 km wel erg klein in vergelijking met het feit dat deze oven de op zes na grootste van de wereld wordt. Dan zou er eerder worden gedacht aan een neerslaggebied van 50 km tot 150 km en dan vallen alle Drentse Natura2000-gebieden daarbinnen. De nota MER en de stukken over de emissies heeft spreker doorgenomen. Uit deze MER blijkt dat geen nieuwere technieken toegepast gaan worden dan die er nu al zijn. Hoezo wordt het beste systeem dat technisch beschikbaar is toegepast? Als er ergens in de wereld dus een nieuwere techniek wordt ontwikkeld, zou die nieuwe techniek eigenlijk maatgevend moeten zijn. Als de verbrandingscapaciteit wordt verdubbeld en als zodanig worden ingezet, zal de uitstoot eveneens verdubbelen. Dan zal er een dubbele hoeveelheid CO₂ en dioxines over

Nederland worden uitgestort. De installatie is inmiddels dertien jaar oud en is in 2009 geheel economisch afgeschreven. Is het geen reden om dan voor te stellen dit af te bouwen en op den duur te ontmantelen?

De heer KUIPER merkt op dat in de statenvergadering het college heeft gekozen voor een offensieve benadering. Dat is uitstekend en wordt ook bevestigd door een motie die statenbreed is ondersteund. Daarna moest het worden uitgevoerd. Hij heeft geconstateerd dat een nieuwe installatie niet meer binnen die omgeving past en er is ook al op Natura2000 en de Natuurbeschermingswet geweest. De afvoer van afval is een punt waardoor de omgeving sterker wordt belast. Over de overcapaciteit van de afvalverwerking heeft de Milieufederatie het een en ander aangegeven. De complexiteit van de wetgeving werkt dan aan de andere kant tegen, waardoor het heel lastig wordt om er iets mee te doen. Er zit ook iets anders in, want de installatie werkt binnen de vergunning. Als hij dan kijkt naar welke afvalstoffen binnen de installatie worden geproduceerd, vallen die ruimschoots binnen de vergunning. Het probleem doet zich alleen nu voor dat er twee extra installaties worden neergezet en die drie installaties samen vervuilen meer en soms ook meer dan de overschrijding van de eerste installatie die daar alleen stond. 60% van de toegestane vervuiling bestaat uit kwik en als er dan drie installaties staan, dan zouden die op 180% zitten en als de drie installaties samen zouden worden gevoegd zouden die wellicht meer afval produceren dan de eerste installatie oorspronkelijk had gedaan en zou die grens wel worden overschreden. Spreker zou graag willen wanneer dergelijke aspecten ook werden meegenomen. Het is te vergelijken met dat er wordt gereden met een goede schone auto, maar als er tienduizenden van dergelijke auto's zouden zijn zou het mogelijk wel degelijk worden vervuild. Aan het begin van de jaren negentig, toen deze installatie daar is neergezet, is door alle betrokken instanties, inclusief Essent, aangegeven dat er geen nieuwe installaties bij zouden komen. Nu wordt dus datgene wat mogelijk is omgedraaid. Formeel-juridisch deugen de plannen op zich wel, maar moreel deugt het echt niet. Het college zou hier iets anders mee kunnen doen en ongebruikelijke wegen gaan bewandelen. Het contact via het IPO zoals de VVD dat suggereert is een goede suggestie en deze zou hij ook willen doen. Hij steunt het voorstel van de VVD om te kijken hoe het nu met het totale afval zit wat naar het noorden toe gaat en hoe het met de verdeling daarvan zit. De aandeelhoudervergadering is ook al even genoemd en die zou spreker door het college ook willen laten gebruiken om erop te wijzen dat er een statenbrede weerstand is tegen het plaatsen van twee dingen. Spreker wil de bevolking er ook op een andere manier op wijzen dat er ook nog een andere mogelijkheid is en dat zou een soort van publieksactie vanuit de provincie moeten zijn. Op de website van de provincie mag best een vergelijkend warenonderzoek worden gepubliceerd met energieafnemers. Dat kan tegenwoordig, want er kan ook een link worden gemaakt met de energievergelijkingssites. Er kan worden aangegeven wat de voordelen van de verschillende energieproducenten zijn en er kan dan ook worden bijgezet dat Essent andere zaken produceert dan energie en ook een vuilverbrandingsinstallatie heeft. Dat kan dan meegewogen worden door mensen als zij moeten kiezen bij welke energiemaatschappij zij aangesloten willen worden. Hij vraagt het college om zich hierin heel actief op te stellen. Het is een mogelijkheid waar nog niet aan gedacht is en er zou zelfs in kunnen worden meegenomen dat de hoogste directeur van Essent een exorbitant jaarsalaris ontvangt. Spreker vindt het een aardig idee wanneer de provincie dit zou doen. Als het college dit niet doet, dan doet hij het zelf wel.

De heer HORNSTRA denkt dat de heer Kuiper iets vraagt van de provincie wat volstrekt onmogelijk is. GroenLinks kan dat zelf wel doen.

De heer MEDEMBLIK merkt op dat er in het standpunt van het college niet zoveel is veranderd. Hij wenst het college ontzettend veel succes met het uitvoeren van de procedure.

Mevrouw KLIP antwoordt dat zij uit alle bijdragen hoort dat geen van allen dit een gewenste ontwikkeling vinden. Dat is ook precies de formulering die het college steeds heeft gekozen. Zij gaat niet herhalen wat zij hierover in de vorige staten- en commissievergaderingen al heeft gezegd. Voorafgaand aan de laatste Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie verscheen op een woensdagmorgen een wat verwarrend stuk in de krant dat op meerdere manieren tot en met zaterdag in die week is hersteld. Spreekster wijst erop dat de provinciale overheid een verantwoordelijkheid heeft en dat is niet iets waarachter de provincie zich wil verschuilen, want dat doet spreekster niet. De provinciale overheid moet echter wel solide, robuust en betrouwbaar opereren en dat traject wordt doorlopen. In dat traject liggen nu de MER en de vergunningaanvraag ter inzage en gaat het misschien wat ver om al over allerlei zaken inhoudelijk te spreken. Los van het formele overleg dat de provincie met Essent heeft, zoals de provincie dat met elk ander bedrijf heeft, is zij niet veel verder dan dat dit formele overleg plaatsvindt. Veel verder is de provincie dus niet, behalve dan dat de provincie bezig is om met veel hulp van buitenaf heel kritisch te kijken naar het aspect van de best beschikbare technieken en naar het aspect van de best preferences. Daarnaast wordt gekeken welke eisen de provincie mag stellen en dat zijn niet de eisen die nu gelden, maar die over een paar jaar gelden als er over milieuaspecten wordt gesproken. De heer Lammers stelt de vraag of de Natuurbeschermingswet al in een vroeg stadium daarin is betrokken. Spreekster antwoordt daarop bevestigend en zij moet zeggen dat de heer Bomhof meer details uit zijn hoofd kent van de MER en de aanvraag dan spreekster, maar het is inderdaad zo dat voor het Dwingelerveld waarschijnlijk een natuurbeschermingsvergunning nodig zal zijn. Er zijn nog twee andere natuurgebieden, te weten het Mantingerveld en het Mantingerzand en daar is de provincie nog niet aangewezen als formeel bevoegd gezag. Dat betekent dat de provincie nog niet gaat over het vereiste van een natuurbeschermingswetvergunning, maar als iemand anders de provincie verzoekt om daar wel dat traject in te gaan, doet het college dat wel. Spreekster krijgt de indruk dat er partijen in de provincie zijn die weten dat zij dat aan het college moeten vragen. De proceduretijd is verlengd omdat het een buitengemeen ingewikkeld traject is en het college alle mogelijke tijd die er is wil gebruiken om een aantal zaken uit te zoeken. De heer Bomhof merkt op dat restwarmte een punt van aandacht is. Dat heeft spreekster namens het college ook al een aantal keren gezegd en dat is een punt dat terugkomt als de staten het traject van de ontwerpvergunning in gaan. Ten aanzien van de relatie met het IPO en het landelijk beleid merkt zij op dat het IPO daar al eerder actie in heeft genomen. Er is een aantal grensprovincies, te weten Limburg, Brabant, Gelderland, Overijssel, Drenthe en Groningen die nog iets meer dan andere provincies hebben te maken met de gevolgen van het open stellen van de grenzen voor buitenlands afval. Natuurlijk is het voor producenten aantrekkelijker om weinig te hoeven rijden met afval vanuit het buitenland en om daar dus de verbrandingsinstallaties neer te zetten. Het is zo dat buitenlands afval niet mag worden gestort, dus altijd moet worden verbrand. Omdat er nog geen absoluut stortverbod in Nederland geldt, wat bijvoorbeeld wel voor Duitsland geldt, betekent dat, dat Nederlands afval zal moeten worden gestort nu er nog een ondercapaciteit aan verbranding is. Dat heeft tot gevolg

dat de storttarieven omhoog gaan en het de Nederlandse burgers meer zal gaan kosten. Dit betekent dat er sprake is van een andere aanvliegroute maar dat er wel op dezelfde manier in IPO-verband naar is gekeken. Binnen IPO-verband is een convenant gesloten met de vorige staatssecretaris, de heer Van Geel, waarin is afgesproken dat zal worden gewerkt met een heel systeem van grenswaarden, maatregelen en criteria om ervoor te zorgen dat niet al het Nederlands afval zal worden gestort. Afgesproken is dat dit moet worden gehecht aan het vigerende landelijk afvalplan en in de derde wijziging zal dan worden opgenomen dat nieuwe initiatieven in Nederland er bij elkaar zo moeten uitzien dat er 90% Nederlands afval zal worden verbrand en maar tien procent buitenlands afval. Er is dus al een beweging gemaakt om nieuwe initiatieven te nemen om afvalverbrandingsinstallaties te verbouwen of bij te bouwen. Om een soort van BLOW-achtig beleid te gaan voeren is een suggestie die radicaal ingaat tegen de besluiten die zijn genomen dat de grenzen opengaan voor afval. De provincie zit in een wat moeilijk traject waarbij het IPO de vinger aan de pols blijft houden. Of er ook een soort van BLOW-akkoord kan worden gesloten is iets wat niet strookt met de regelgeving, maar er is al wel actie ondernomen en door Van Geel geaccordeerd.

Tweede termijn.

De heer BOMHOF antwoordt dat het niet de bedoeling is om zelfstandig beleid te gaan maken en zeker niet los van de centrale overheid, maar wel om een goede inschatting te maken van over welke afvalstromen na 2012 wordt gesproken. Als hij het dan heeft over 90% Nederlands afval en 10% buitenlands afval, betekent dit wel dat ook buitenlands afval tegengehouden moet worden. Alle onzekerheden die er zijn na 2012 zijn voor spreker een zorgpunt. Of het nu linksom gaat of rechtsom, vindt spreker niet zo interessant, maar de provincie moet dit duidelijk voor ogen hebben op het moment dat er een besluit wordt genomen over de vergunningsaanvraag van deze verbrandingsinstallatie.

Mevrouw KLIP geeft aan dat dit aspect daarin wordt meegenomen, maar dat moet wel gebeuren binnen wat de provincie mag doen. De heer Westerhof antwoordt dat hij in januari 2007 nog niet in de staten zat en dat blijkt ook uit diens bijdrage, want de motie is weliswaar breed ondersteund, maar spreekster heeft die motie vertaald omdat de motie door de overheid niet één op één kon worden overgenomen. Spreekster heeft echter kennis genomen van de motie en het college heeft de motie als steun in de rug ervaren om buitengemeen kritisch te kijken naar de vergunningaanvraag van Essent. Dat is wat spreekster op dit moment aan het doen is met hulp van buitenaf en de kennis die de provincie in huis heeft. Op alle vragen die de heer Westerhof heeft gesteld, zoals de vraag naar het contact met de directie van Essent, met de aandeelhouders en met het Ministerie van Economische Zaken, is het antwoord neen, want het is nog niet zover. Dit is een traject dat lange tijd in beslag zal nemen en alle tijd die spreekster heeft zal zij daarvoor gaan gebruiken. Bovendien wil zij al die acties op het daarvoor passende moment ondernemen. Er wordt gevraagd of dit een ambtelijke notitie is of een uitvoering van een motie. Dit is onderdeel van de toezegging die spreekster heeft gedaan, namelijk dat zij de staten iedere keer als er een nieuwe stap wordt gezet op de hoogte zal houden van de situatie. Dat betekent dat zij de staten op de hoogte zal houden van de formele fasen in het proces. Er wordt een aantal technische opmerkingen gemaakt, de heer Westerhof noemt de MER vaag en heeft het over de best beschikbare technieken. Daar is nu juist het gehele vervolgtraject op gestoeld en er is nu een terinzagelegging.

Bovendien vraagt zij om advies aan de wettelijke adviseurs van het Ministeries van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en op basis van de inspraakreacties en die van de wettelijke adviseurs gaat vervolgens de MER-commissie aan de slag om een reactie te geven naast die andere reacties in de richting van de provincie op het MER-rapport. Pas dan begint de volgende fase en gaat zij kijken of er überhaupt tot een ontwerpvergunning kan worden gekomen. De provincie gaat verder niet over de mogelijke afbouw van de verbrandingsinstallatie, want dat betreft een bedrijfseconomisch aspect. De heer Kuiper merkt daar terecht over op dat de huidige installatie gewoon functioneert binnen de vergunning zoals die is afgegeven. Op de brief van de

Milieufederatie met daarin de vraag of er geen gigantische overcapaciteit wordt gecreëerd, antwoordt zij dat het daar wel naar uit ziet en dat zal zij ook meenemen in het gehele traject, maar alleen daar waar de provincie dat wettelijk kan. De provincie zal daarnaast ook de verdubbeling van de uitstoot en de neerslag meenemen in de besluitvorming. De heer Westerhof van de SP heeft het gehad over het informeren van de bevolking. De provincie doet dat tot nu toe niet, maar Essent heeft dat tot nu toe altijd gedaan en er zijn ook op korte termijn een aantal informatieavonden gepland voor een ruimte kring aan omwonenden om hen in te lichten over de plannen van Essent. Spreekster vindt het niet aan het college of aan de staten om allerlei protestacties in het leven te roepen en het is aan elke politieke partij afzonderlijk om daar initiatieven in te nemen. Ook de oproep om vergelijkend warenonderzoek te doen is iets waarvan spreekster denkt dat dit niet op de weg van de provincie ligt.

De heer WESTERHOF constateert dat de gedeputeerde goed kan formuleren wat haar taak is en waar die precies ophoudt. Hij vindt dat er voor deze staten een aantal hogere belangen een eminente rol speelt, waaronder de capaciteit. Dat is weliswaar een ondernemingsvraagstuk, maar de overheid heeft wel de verantwoordelijkheid voor wat er in totaal in dit land gebeurt met betrekking tot afvalverbranding. Als hij dan in de brief van de Milieufederatie de opmerking over overcapaciteit leest en het effect dat een Nederlandse binnenlandse concurrentie wellicht een aanzuigend effect kan hebben door de lagere prijs op buitenlands vuil, is dit een maatschappelijk probleem. Spreker schat in dat de Duitse toeristen met hun opvatting over reinheid - en dat is de reden dat Duitsland ook geen vuil wil storten - anders tegen Drenthe gaan aankijken als vakantieland. Dat geldt ook voor Nederlanders en vooral de westerlingen die hier met vakantie komen. Als zij deze berichten lezen of horen schrikken zij daar zodanig van dat dit effect kan hebben op de enige economische motor, namelijk toerisme en recreatie.

De heer HORNSTRA vindt dat de gedeputeerde duidelijk antwoord heeft gegeven op een aantal vragen en de opmerkingen die de heer Westerhof nu noemt vormen een herhaling van zetten. In de vorige staten zijn al die aspecten meegenomen en benoemd en het is niet de bedoeling van dit stuk om dat nog eens te herhalen. Het verhaal is duidelijk en de gedeputeerde doet haar uiterste best om in de geest van de motie te handelen. Hij heeft het volste vertrouwen dat het college datgene probeert te doen wat de staten vragen. Hij heeft geen behoefte de hele discussie nog eens in detail opnieuw te gaan voeren.

De heer BOMHOF sluit zich hierbij aan.

De heer WESTERHOF antwoordt dat het wel gaat over een andere economie in Drenthe en het gaat hier wel over een landelijk probleem, namelijk overcapaciteit. Daar speelt de provincie Drenthe ook een rol in.

De VOORZITTER wijst erop dat dit zojuist ook in de discussie is betrokken en daar is voldoende op gereageerd.

De heer BOMHOF merkt nog op dat de oude installatie van de VAM qua uitstoot en verbranding in de nieuwe vergunning zit, dus deze wordt meegeactualiseerd en geupdated. Alle zorgen die er zijn over wat er voortkomt uit het bestaande en het oude, antwoordt hij dat daarover geen zorg hoeft te bestaan wat dat wordt ook getoetst aan de richtlijnen en de best beschikbare technieken. De heer Westerhof suggereert ook dat er onduidelijkheid is over emissies in de aanvraag van de VAM. In het MER op pagina 27 staat echter precies dat alles wat geëmitteerd wordt, bekend is, zoals de hoeveelheden en deposities. De gevolgen die Essent daaraan verbindt is een tweede, maar daar mag het college iets van gaan vinden.

De VOORZITTER sluit de beraadslagingen.

13. Brief van het college van GS van 19 april 2007 over het Jaarverslag Handhaving 2006

De heer BOMHOF heeft in de brief van zijn fractie aan het college gevraagd om op voorhand een reactie te geven. Dat bespaart een hoop gepraat en dan kan er makkelijker een discussie worden gevoerd. Dat bleek niet mogelijk en daarom dringt hij er op aan dat wanneer iets op de agenda wordt gezet waarbij een uitgebreide toelichting is gegeven, het college daar toch op voorhand alvast een schriftelijke en niet bindende reactie op geeft. Het jaarverslag en de jaarstukken zijn naar zijn mening best goed, maar het kan veel beter. In de jaarstukken en het jaarverslag staan zaken die dubbel terug komen. Hij komt dingen tegen die in de jaarstukken staan en die worden verder uitgewerkt in het jaarverslag. Sommige dingen die in het jaarverslag staan leest hij daar weer opnieuw of anders. Het zou een verbetering zijn om uit de jaarstukken de rapportage over vergunningverlening en handhaving eenduidig in een jaarverslag te plaatsen. Dan staat alles in een keer bij elkaar en is er sprake van een versie. Er wordt ook over cijfers gesproken en er wordt een aantal vragen gesteld. Soms zijn die specifiek en daar gaat hij dan straks wel iets over horen van het college. Het gaat de VVD-fractie erom dat op grond van het cijfermateriaal en de praktische resultaten die daarmee samenhangen er een beeld wordt verkregen van hoe die beide afdelingen functioneren. Is het nu zo dat er een sterke mate van oriëntatie op het papierwerk bestaat? Er wordt gesproken over verbetering van systemen, er komen meer plannen voor toezicht, voor opleiding en voor uitvoering en er wordt gesproken over een netwerkorganisatie. Wat is nu de eigenlijke output? Het gaat uiteindelijk erom dat het milieu er beter van wordt. Van papier kan het milieu verder niet leven, maar van praktische daden wel. Vervolgens komt er in het overzicht een aantal vragen, waarbij als eerste de vraag is of de statencommissie niet tekort wordt gedaan als er in het jaarverslag het gehele onderdeel met betrekking tot de vergunningen wordt gemist. Volgens spreker is dat in strijd met de wet. Dan is er ooit eens in het verleden een onderzoek van de VROM-inspectie geweest en dat was niet mals. Daar leest hij in beide stukken niets meer over terug, zoals een beter kwaliteitszorg-

systeem en betere plannen op allerlei gebieden, maar of het nu ook werkelijk beter gaat dat is nog maar de vraag. De samenwerking en de verhouding tussen de provincie en de Drentse gemeenten is een hele belangrijke. De provincie heeft natuurlijk een regierol en dat betekent niet alleen beoordelen maar ook controleren of de gemeenten hun handhavingsinspanningen goed verrichten. Doen zij dat niet, dan is erop een gegeven moment zelfs nog een mogelijkheid om gemeenten te dwingen om te gaan opschalen en samen te werken. Daar wil hij wat nadere informatie over. Graag hoort hij van gedeputeerde Baars het een en ander over de bodemsanering en hoe die wordt uitgevoerd, over geluid en over de klachten bij het klachtenmeldpunt.

De heer HORNSTRA merkt op dat hij liever had gezien dat de vragen schriftelijk waren beantwoord. Het betreft hier heel specifieke informatie op detailniveau en hij houdt zich bij voorkeur met de hoofdlijnen bezig.

Mevrouw KLIP antwoordt dat de provincie jaarlijks aan het Ministerie van VROM rapporteert over de uitvoering van vergunningverlening en handhaving. Daarnaast wordt er niet nog een aparte Wm-rapportage gemaakt voor wat betreft het vergunningverleningstraject, maar wanneer deze commissie op deze gedetailleerde rapportage prijs stelt, dan kan zij de commissie de gedetailleerde Wm-rapportage aan VROM toezenden. De tweede vraag heeft te maken met het rapport van de VROM-inspectie. Wat is er met dat rapport gebeurd? Naar aanleiding van dat rapport hebben de staten ingestemd met het beschikbaar stellen van € 200.000,- om een aantal verbeterlagen te maken. Er is geïnvesteerd in versterking van de informatie en zowel het aanstellen van een nieuwe projectleider als het inhuren van menskracht om die achterstanden versneld in te halen. Het effect is dat de wettelijke termijn voor beslissing op een vergunningaanvraag in toenemende mate wordt gehaald. De slag wordt dus daadwerkelijk gemaakt en over de versnelling in de vergunningverlening wordt gerapporteerd in de genoemde VROM-rapportage, dus ook daarin komen de staten dit tegen.

De heer BOMHOF antwoordt dat de commissie elke jaar het Jaarverslag Handhaving krijgt. Daar moet een hoofdstukje vergunningverlening in staan en daarin moet gelezen kunnen worden hoe het staat met de termijnen voor vergunningverlening. Dat is ook een punt voor de evaluatie van de Meststoffenwet namelijk of die termijnen worden gehaald of verlengd. Daarin zou hij ook graag willen lezen hoe het staat met zaken als vooroverleg en dergelijke. Dergelijke zaken horen in het Jaarverslag Handhaving en Vergunningverlening.

Mevrouw KLIP antwoordt dat die gegevens er zijn en via het toezenden van die rapportage aan VROM kunnen de staten over al die gegevens beschikken. Wil deze gehele commissie al die gedetailleerde gegevens wel? De staten behoren over hoofdlijnen te gaan en die worden benoemd in de jaarstukken waarover de heer Bomhof zegt dat hij die niet voldoende vindt. Met liefde stuurt zij iedereen de VROM-rapportage toe, maar dat lijkt haar niet de bedoeling.

De heer BOMHOF vraagt om die informatie ter inzage te leggen. Eenieder die het dan wil zien, kan er naar kijken.

De VOORZITTER wijst erop dat de commissie in meerderheid geen behoefte heeft aan het herstructureren van het jaarverslag met een extra passage over vergunningverlening.

De heer BAAS is blij dat de heer Bomhof dit onderwerp op de agenda heeft gezet. Het komt gemiddeld een keer in de tien jaar voor dat handhaving in deze commissie wordt behandeld en het is een goede zaak dat het een keer op de agenda van deze commissie staat. De vragen van de heer Bomhof waren wel redelijk gedetailleerd. Hij heeft afgetast wat nu de beste manier was om dit stuk te behandelen, want dat kan op twee manieren. Er kunnen vragen worden gesteld die dan schriftelijk door het college worden beantwoord, maar dan blijft dit toch politiek weer onder het maaiveld. De tweede manier is dat de vragen gewoon mondeling worden gesteld en dat is nu gebeurd. De vragen zijn in een wat ruimer jasje gesteld en op de schriftelijke opmerkingen die zijn gemaakt zal spreker ingaan door vooral op twee hoofdpunten van wat te berde is gebracht in te gaan. Het eerste wat de heer Bomhof vraagt is hoe het nu met de kwaliteit van de handhaving zit en de tweede vraag die er is gesteld is hoe het zit met de samenwerking in deze provincie op het gebied van handhaving. Op beide vragen zal spreker een redelijk kort antwoord geven. Wat de kwaliteit betreft is erop het huisnet van de provincie Drenthe te lezen dat gisteren de ISO-inspectie bij de Afdeling Handhaving is geweest om te kijken of de afdeling voldoet aan alle kwaliteitseisen die er worden gesteld. Het antwoord op die vraag is dat die afdeling daaraan ruimschoots voldoet en rondom de kwaliteitsslag is de Afdeling Handhaving dus compleet op orde. Er zijn sinds de VROM-inspectie ook een aantal kwaliteitsslagen gemaakt en mevrouw Klip heeft daarop voor wat betreft de vergunning al antwoord gegeven. Voor wat de handhaving betreft geldt hetzelfde, want de afdeling is in personele zin en qua deskundigheid versterkt, zodat de kwaliteit van de afdeling sinds die VROM-rapportage een stuk is verbeterd. Uiteraard is het zo dat het altijd nog weer beter kan, want er zijn op het ogenblik ook ontwikkelingen met betrekking tot de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO), waarbij het gaat om die ene vergunning waarop de Afdeling Handhaving zijn organisatie zal moeten aanpassen. Het zal ook altijd zo blijven dat een afdeling zich zal moeten blijven aanpassen aan nieuwe ontwikkelingen op het gebied van de wetgeving. Wat kwaliteit betreft zit handhaving in Drenthe in vergelijking met andere provincies aan de bovenkant. Het tweede betreft het punt van de samenwerking. Spreker wil niet verhelen dat de samenwerking in Drenthe nog niet daar is waar iedereen zou willen zijn. Daar wordt wel hard aan gewerkt en er is een Stichting Samenwerking Handhaving Drenthe. Dat is een orgaan dat niet door de provincie wordt aangestuurd, maar waarin provincie, gemeenten en waterschappen op basis van gelijkwaardigheid met elkaar samenwerken op een aantal gebieden waarin samenwerking noodzakelijk is. Op het ogenblik wordt de slag gemaakt dat in de drie regio's waarin de provincie met betrekking tot handhaving is verdeeld, samenwerkingsovereenkomsten worden gesloten dan wel gezocht. Daarin zijn die regio's niet allemaal even ver en het is het voornemen om de komende twee jaar daar in ieder geval een grote slag in te maken, zodat de hele samenwerkingsstructuur in Drenthe dan op een gelijkwaardig niveau is. Dat wil niet zeggen dat het overal precies hetzelfde is, want de situatie in het ene deel van de provincie is wat anders dan in het andere deel. Daarin moet de provincie nog een slag maken, maar vergeleken met een aantal jaren geleden is de provincie al een eind op de goede weg.

De heer BOMHOF vraagt of het rapport dat wordt genoemd over het adequate niveau van de Drentse gemeenten er niet al had moeten zijn. Hij vraagt wanneer dat bij de commissie zal belanden. Hij heeft verder nog vragen over de handhaving bij bodemsanering.

De heer BAAS antwoordt dat het rapport waar de heer Bomhof naar vraagt er nog niet is. Het is de bedoeling dat dit voor het zomerreces wordt aangeleverd en dat het college zich er nog over buigt. Als dat rapport officieel is gefiatteerd, zegt spreker toe dat de commissie het kan krijgen. Op de vraag over de bodemsanering antwoordt spreker bevestigend.

14. Statenstuk 2007-290; Uitwerking statenmotie M1 van 20 december 2006 (Invulling geven aan de gebiedsopgave voor vier gebieden die geen LEADER-status krijgen)

De heer WIJBENGA vindt het fijn dat het college de handschoen heeft opgepakt en naar mogelijkheden heeft gezocht om een praktische invulling te geven aan de door zijn fractie ingediende motie. Er wordt gesproken over een eenmalig bedrag, maar de intentie van zijn fractie was wat breder, maar daar was op dat moment geen meerderheid voor. Hij blijft van mening dat dit eigenlijk voor meerdere jaren gedaan zou moeten worden en dat kan maar op één manier, namelijk door het in de begroting van 2008 op te nemen. De vraag is dan ook of er voor de begrotingsbehandeling van 2008 aan deze commissie een korte rapportage gegeven kan worden. Dat moet toch kunnen tegen die tijd, want het jaar is dan bijna om. In die rapportage moet de stand van zaken worden aangegeven van welke manier er van dat geld gebruik is gemaakt op hoofdlijnen. Pas dan kan goed worden beoordeeld of op deze ingeslagen weg verder moet worden gegaan. Het college schrijft dat aan de hand van de resultaten van die evaluatie het college met een voorstel zal komen om het structureel te maken. De CDA-fractie behoudt zich het recht voor om ook het initiatief te nemen indien daartoe aanleiding bestaat.

Mevrouw STOEL vindt de uitvoering zoals die voorligt een prima insteek om de motie zoals die is aangenomen, uit te voeren. Voor haar was toen ook de vraag om het eerst eens eenmalig te doen en dan te kijken in hoeverre het sociale aspect in beeld kan worden gebracht. Met een project Vitale dorpen kan dit uitstekend vorm worden gegeven. Zij is benieuwd naar de resultaten en het lijkt haar een ondoenlijke zaak om nu al in dit najaar met een rapportage te komen, want de uitvoering start in het najaar van 2007. Zij is het ermee eens dat moet worden gezien of het wellicht een structureel karakter krijgt, maar daartoe moet eerst worden gekeken of de insteek zoals die voorligt de juiste is. Vervolgens zal moeten worden gekeken of het voor de eerste ILG-periode kan worden meegenomen en dat geduld zal zij dan ook moeten hebben. Zij ziet met vertrouwen deze uitvoering tegemoet.

De heer TIMMERMAN wijst erop dat deze motie toentertijd statenbreed is aangenomen. Ook daarin is zijn standpunt niet gewijzigd. Het is een investering in het sociaal-economisch vitaliseren van het platteland door middel van cofinanciering. Hij vraagt het college om voor een langere periode te kijken of er geld voor kan worden gereserveerd, want spreker is ervan overtuigd dat dit een succesvol verhaal zal worden en dan is het jammer wanneer er onverhoopt straks in een meerjarenraming geen geld voor is gereserveerd. Met enige nuance zou spreker toch willen zeggen om er in de vaststelling van de begroting eens naar te kijken of daar niet iets voor geregeld kan worden.

De heer KUIPERS antwoordt dat de GroenLinks-fractie zich in de uitvoering kan vinden in het voorstel zoals het nu voorligt. Hij is er voorstander van om hier een wat structurelere exercitie van te maken, want een eenmalige activiteit blijft ergens hangen en daar zou een wat breder vervolg aan kunnen worden gegeven. Daar geeft het ook wel mogelijkheden voor, maar wat de heer Wijbenga aangaf onderschrijft hij, namelijk dat hij het graag meeneemt als dat tot de mogelijkheden behoort in de Begroting 2008 en eventueel verder. Die evaluatie is op dit moment misschien nog wat aan de korte kant. Bij de tijdsplanning staat vermeld bij financiën dat de inkomsten van derden onbekend zijn. Spreker kan zich daar niets bij voorstellen, maar het staat er, dus vraagt hij of er in deze exercities zijn geweest om te kijken of financiering van buitenaf mogelijk is en of dat nog gaat gebeuren.

De heer MUNNIKSMASMA antwoordt dat met deze motie uitvoering wordt gegeven aan een eerder besluit van de staten om voor 2007 € 500.000,-- beschikbaar te stellen voor de niet-LEADER-gebieden. Dat betekent dat hij zich in eerste instantie daartoe heeft beperkt en hierin heeft hij ook aangegeven voor welke doelstellingen dat gedaan zal worden. Dat houdt niet in dat als er naar die doelstellingen wordt gekeken, die doelstellingen ophouden met het komend jaar. Op dit moment is het college bezig met het opstellen van de gebiedsprogramma's en die zijn voor de komende tijd afgerond. Daar vloeien straks ook de jaarprogramma's uit voort die het college voor deze vier gebieden handen en voeten gaat geven. Hij heeft het idee dat daar dan projecten uit voortvloeien die nauw aansluiten bij de doelstellingen die hier aan de orde zijn. Op het moment dat het op die manier zou kunnen worden onderbouwd, gaat het niet alleen maar op een onderbouwing voor 2007, maar dan is ook bekend wat er van 2008 tot 2010 nog kan worden gedaan. Spreker zou nu nog niet het besluit daarover willen nemen, maar dat mede afhankelijk willen laten zijn van de gebiedsplannen zoals die in de komende tijd naar voren komen. Ook in de Voorjaarsnota zal hij daaraan gepaste aandacht schenken. Tegelijkertijd is de vraag gesteld of er ook inkomsten van derden zijn. Die zijn op dit moment niet in beeld omdat aan de hand van de projecten die nog verder moeten worden uitgewerkt, misschien in beeld komt dat er ook cofinanciers op dit terrein zijn. Het betreft hier vaak hele kleine LEADER-projecten en spreker denkt dat hier een andere verwachting van cofinanciering geldt dan bij de vaarweg Erica-Ter Apel.

De VOORZITTER vraagt of het stuk een A-status kan krijgen.

De heer WIJBENGA wil het stuk de B-status laten houden, aangezien de heer Munniksma hem heeft getipt dat in de Voorjaarsnota+ hier nog het een en ander over wordt onthuld. Afhankelijk daarvan zal hij dit stuk een plenaire behandeling moeten geven of juist niet.

De heer MUNNIKSMASMA denkt dat het het meest verstandige is om daarop terug te komen in het kader van de Voorjaarsnota.

De heer WIJBENGA antwoordt hierop misschien bij de Voorjaarsnota op terug te zullen komen.

De VOORZITTER concludeert dat dit stuk dan als A-stuk in de vergadering van de staten kan worden behandeld.

15. Statenstuk 2007-295; vaarweg Erica-Ter Apel

Mevrouw VAN DE VIJVER merkt op dat heel concreet een verzoek voorligt om zonder de volledige garantstelling voor de uitvoering van het totale project en zonder de vaststelling van alle toegezegde bedragen in de bestemmingsreserve toch te starten met de uitvoering van fase I. Zij denkt dat dit op zich een gerechtvaardigd verzoek is als dat wordt geplaatst in relatie tot waarom dit wordt gedaan, namelijk om de subsidie uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) binnen te halen en dat gaat om een dermate substantieel bedrag dat zeer zeker moet worden overwogen om het op deze manier te doen. In januari heeft zij al het vertrouwen uitgesproken dat voor 1 januari 2010 het college erin zal zijn geslaagd om ervoor te zorgen dat dan in ieder geval het totaalbedrag binnen is. Dat neemt niet weg dat zij op dit moment wel stevig appelleert aan de verantwoordelijkheid van de partners in de regio. Zij denkt daarbij aan de gemeente Emmen, het waterschap en eventuele anderen en daarbij suggereert zij om dat toch ook nog wat uit te breiden, want er bereiken haar verhalen vanuit Coevorden, maar ook vanuit de gemeenten aan de andere kant van de Nederlands-Duitse grens dat er af en toe wordt gezegd dat het raar is dat de provincie hier niet bij wordt betrokken. Spreekster weet niet of dit onmiddellijk in klinkende munt kan worden omgezet, maar het is zeker de moeite waard om daar eens mee te gaan praten. Zij vraagt het college dan ook om die gesprekken in elk geval aan te gaan en dat dringende beroep in elk geval te doen. Zij wil dan zeker wel weten hoe het ervoor staat.

De heer PETERS vindt dat het belang van dit project buiten kijf staat. Dat heeft hij in januari ook aangegeven en wat dat betreft is hij het eens met mevrouw Van de Vijver. Hij wil het daar dan ook nu niet over hebben, maar wel over de gewijzigde omstandigheden. Wat hij nu ziet is dat er een groot aantal partners bij betrokken is die allemaal voor een bepaald bedrag worden ingeschat en waarvan een aantal partners nu zegt dat zij niet of nog niet mee doet. Er blijft dus een gat over en de concrete vraag die nu bij hem opkomt, is wat er gebeurt wanneer de financiering niet rond is. Komt dan die EFRO-subsidie ook in gevaar? De provincie heeft al een behoorlijk deel voor haar rekening genomen. De provincie verdient alle lof voor dit initiatief en neemt de verantwoording voor de uitvoering ervan. De provincie moet daarnaast ook nog eens voor het extra bedrag garant staan en dat is iets waar hij het niet mee eens is. De opvatting van het CDA is dat daar waar er meerdere partners zijn in het gebied en meerdere partners dit belangrijk vinden, al die partners verantwoordelijk zijn voor het gat wat er nu nog is. Als er een gedeelde verantwoordelijkheid is, kan hij daarmee instemmen. Als de verantwoordelijkheid uitsluitend bij de provincie ligt, gaat spreker hier niet in mee. Verder vraagt hij waarom dit onderwerp in januari in de Statencommissie BFE werd behandeld en nu in de Statencommissie Omgevingsbeleid.

De heer TIMMERMAN merkt op dat in de statenvergadering van 31 januari 2007 door de staten is vastgesteld en besloten dat overige partijen hun bijdrage versneld vaststellen, dat voor 1 januari 2010 dekking is gevonden voor € 10 miljoen voor de tweede fase en last but not least kan pas wanneer alle toegezegde bijdragen zijn vastgesteld in de bestemmingsreserve worden gestart met de uitvoering. Alle toezeggingen zijn er nog niet, zijnde per april € 3,8 miljoen. De VVD-fractie wil graag weten of er sinds april nog wijzigingen zijn in de bedragen. Daarnaast stelt het college de vraag om in te stemmen met een afwijking van statenbesluit 2007-271 om zonder garantstelling van de toegezegde bedragen toch te

starten. Daarmee loopt de provincie het volledige financiële risico, want de provincie is opdrachtgever van het project en financieel risicodragend, zodat ook de EFRO-subsidie moet worden terugbetaald wanneer het project niet doorgaat. Datzelfde geldt voor de recreatiebijdrage. Hij vindt dat het college met betrekking tot de overige, nog niet toegezegde bedragen, de partners ervan moet overtuigen dat elke geïnvesteerde euro rendeert, zodat ook zij een bijdrage vaststellen en de provincie niet alleen financieel risico loopt. Eerst moet de provincie de boel op een rij hebben alvorens er wordt begonnen.

Mevrouw DATEMA stemt in met het ontwerpbesluit. Het is een stukje ontbrekende vaarweg wat nu eindelijk wel eens opgevuld mag worden en wat een enorme toeristische impuls geeft. Het komt de werkgelegenheid ter plekke in de toekomst blijvend ten goede.

De heer MEDEMBLIK antwoordt dat bij het vorige agendapunt al een bruggetje werd geslagen naar cofinanciering voor de vaarweg Erica-Ter Apel. De ChristenUnie heeft al eerder aangegeven voorstander van die vaarverbinding te zijn en daar houdt hij aan vast. Hij vervalt niet in herhaling, maar vindt het belangrijk dat het college zoekt naar een trek aan cofinanciering, want anders wordt het een diepe greep in de provinciale geldbuidel.

De heer KUIPERS voelde zich door dit stuk wat onder druk gezet omdat ineens de EFRO-subsidie boven water kwam, waar tijdsdruk achter stond, waardoor er ineens met stoom en kokend water een besluit genomen moet worden. Dat klemt temeer omdat de provincie toch al een zeer groot risico op zich neemt en het tegelijkertijd andere partijen makkelijk wordt gemaakt om achterover in de stoel te gaan zitten. De provincie doet dan ook op voorhand al een garantstelling voor eventuele tekortkomingen ter waarde van twee maal € 5 miljoen. Als hij het lijstje bekijkt met de toelichtingen, zijn er nogal wat partijen die hetzij een negatief besluit hebben genomen en die weliswaar zijn gevraagd om dat negatieve besluit te heroverwegen, hetzij nog geen besluit hebben genomen. Op het moment dat nu wordt besloten om de eerste fase in te zetten, legt de provincie zich vast. Daarmee heeft de provincie de eigen onderhandelingspositie behoorlijk verzwakt omdat dit voor een andere partij aanleiding zou kunnen zijn om te zeggen dat zij dit negatieve besluit niet willen heroverwegen. Afgelopen zaterdag is deze materie in Cassata aan de orde geweest en daar bleek dat een waterschap en een gemeente hebben aangegeven dat zij de zaak op dit moment aan het heroverwegen zijn en in de maand juli tot besluitvorming denken te gaan komen. Dat zijn twee partijen die duidelijk als cofinancierder zijn gevraagd en zijn fractie vraagt zich af of er mogelijkheden zijn om besluitvorming hierover aan te houden, omdat dan helderder wordt wat de financiële risico's zijn die de provincie loopt indien een besluit als dit wordt genomen. In die zin zit hij daar mee.

De heer PETERS wijst erop dat het waterschap in juli niet met een voorstel komt over dit onderwerp.

De heer KUIPERS hoorde van een lid van het waterschap dat wel in juli werd vergaderd.

De heer PETERS wijst erop dat er gisteravond een algemene bestuursvergadering van het waterschap was.

De heer MUNNIKSMa antwoordt dat dit punt een aantal malen aan de orde is geweest, maar dat hij hier voor het eerst het woord over voert. Als hij naar het onderwerp kijkt, zitten daar nogal wat losse eindjes aan vast. Het is zijn opdracht om die losse eindjes aan elkaar te knopen in een stevig voorstel. Als hij kijkt naar de besluitvorming zoals die er in de staten is geweest, geeft dat eigenlijk aan dat de staten het beeld hadden dat er nog enige tijd beschikbaar was om een aantal zaken in beeld te brengen. Op dat moment was nadrukkelijk aan de orde dat er geen financiële dekking was voor een bedrag van € 10 miljoen voor dit project en dat dit bedrag alsnog gevonden zou moeten worden voor 2010. Spreker denkt dat het een goede zaak is geweest dat de EFRO-subsidie mogelijk in beeld komt en vanuit andere hoofde weet spreker dat zodra 20 juni 2007 voorbij is, de EFRO-subsidie op dat moment binnen is en dat betekent dat er € 2,5 miljoen aan subsidiegeld binnenkomt voor deze ontwikkeling. Daarmee zou in principe het gat van € 10 miljoen naar € 7,5 miljoen gaan. Dat is toch zeer aantrekkelijk om het binnen te halen, maar daar zit wel de voorwaarde aan vast dat de provincie in principe in augustus 2008 klaar moet zijn met dit werk. Indien de provincie dit bedrag van € 2,5 miljoen over het net laat vliegen, ontstaat weer dezelfde situatie als in januari 2007 en daarom probeert hij toch die vogel te pakken. Het is beter een half ei te pakken dan een lege dop. Wat het college wel doet, is dat alle partijen moeten aangeven dat zij dit project ondersteunen en dat zij geld beschikbaar stellen voor dit project. Op dit moment is de provincie de nieren aan het proeven van al die partijen die daarin zijn genoemd en in de afgelopen tijd heeft het college die partijen extra onder druk gezet om niet alleen maar intenties uit te spreken, maar ook formele besluiten tenemen. Op dit moment is ook te zien dat een aantal partijen daardoor in beweging is gekomen. Zo heeft gisteren de raad van Vlagtwedde ingestemd met de bijdrage in deze fase, maar dat de raad ook kenbaar heeft gemaakt dit bedrag beschikbaar te stellen voor het gehele project. Dat zal echt in de komende tijd hard bikkelen worden om dit van iedereen rond te krijgen, want de ene gemeente beweert dat het niet meer lukt in een bepaalde raadsvergadering en het andere waterschap lukt het niet meer om het rond te krijgen in de waterschapsvergadering en daarmee zit het college dan min of meer vast, want het college probeert ook aan de staten kenbaar te maken wat de provincie nog zo stevig mogelijk op papier kan krijgen voor de komende statenvergadering, want hij zal de staten een actueel staatje doen toekomen hoe ver de provincie daarin staat. Spreker heeft de indruk dat door gebruik te maken van de EFRO-subsidie de risico's in dit project eerder afnemen dan toenemen, ook al staat nog niet van alle partijen het geld op de rekening. Dat zal ook een afweging van het college blijven die hij graag wil delen met de staten, in de zin of het ook een te nemen risico is. Het college probeert van alle partijen de toezeggingen binnen te krijgen voordat de eerste schep de grond in gaat. De garantstelling van € 10 miljoen, die is verminderd naar € 7,5 miljoen, daarvan hebben de staten eerder besloten dat dit voor 2010 binnen moet komen. Hij is bezig om met een aantal grote partijen te praten om daar meer helderheid in te brengen. Hij kan op dit moment geen toezegging doen dat hij die uitspraak van de staten naar voren haalt, want het is geen reële belofte dat het op 1 augustus 2007 rond is. Alle opmerkingen die er zijn gemaakt dat deze investering niet alleen wordt gedaan omdat deze voor de vaarrecreatie van belang is onderschrijft hij. Naast een landelijk belang is de vaarweg ook van groot belang voor de streek zelf en investeringen in blauw en groen moeten dan ook gaan renderen en moeten een bijdrage gaan leveren tot de garantstelling.

Tweede termijn.

De heer PETERS heeft geen antwoord gekregen op de vraag wat er gebeurt als de financiën niet rond zijn. Komt dan de EFRO-subsidie in gevaar? Indien hier nu ja tegen wordt gezegd, is het financiële gat dat door de provincie moet worden gedicht misschien wel veel groter dan de provincie denkt.

De heer TIMMERMAN vraagt in hoeverre de provincie het gevaar loopt dat de EFRO-subsidie niet doorgaat en als het project niet volledig totstandkomt. Moet dan die subsidie volledig worden terugbetaald? Hoe werkt dat? Hoe verlopen de gesprekken met de gemeente Emmen, die een belangrijke speler is in deze materie?

De heer KUIPERS staat meer dan positief tegenover het project dat voorligt. Hij heeft ook in het verleden al aangegeven dat hij zich vooral op het gebied van de financiering zorgen maakt omdat hij van mening is dat bepaalde partijen niet staan te springen om hierin mee te financieren. De staten hebben in het verleden een meerderheidsbesluit genomen voor de garantstelling van maximaal € 10 miljoen. Zijn fractie heeft zich daar toen niet aan geconformeerd, maar dat laat onverlet dat hier nu een besluit ligt, en in die zin zit hij met de handen in het haar, want er ligt een besluit, maar er zijn nog veel onzekerheden. De gedeputeerde heeft al aangegeven dat zij met gezwinde spoed achter allerlei processen aan zit. Die ruimte is wat hem betreft aanwezig, maar de definitieve besluitvorming zou hij toch wel graag in de staten willen zien. Als het college al zou vragen of het een A- of B-stuk moet worden, dan is dit wat spreker betreft een B-stuk.

Mevrouw VAN DER VIJVER merkt op dat GroenLinks nogmaals uitspreekt dat het een heel belangrijk project is, maar dat alleen de financiering een probleem is. Voor haar gevoel moet dan alles op alles worden gezet om die financiering rond te krijgen en zij hoort dat ten aanzien van het amendement dat in januari is aangenomen en de bijdrage die nu nodig is, door GroenLinks heel veel angst wordt uitgesproken. GroenLinks raadt het af en is kennelijk bang dat het mis gaat. Spreekster roept de heer Kuipers op in vredesnaam enig vertrouwen te hebben in deze situatie, want door vertrouwen uit te spreken kunnen partners ook zover komen dat zij vertrouwen krijgen. Als de staten al angst hebben dat het mis zou kunnen gaan, geeft de provincie een verkeerde boodschap.

De heer KUIPERS zegt dat mevrouw Van der Vijver daar gelijk in heeft. De signalen die hij krijgt, is dat de gemeente Emmen niet staat te springen om hierin te willen financieren.

Mevrouw VAN DER VIJVER antwoordt dat de gemeente Emmen haar bijdrage wel heeft toegezegd. Wat de gemeente Emmen niet heeft toegezegd is een bijdrage in het gat dat er nu nog is en dat is € 2,5 miljoen.

De heer PETERS merkt op dat de PvdA-fractie willens en wetens een behoorlijk financieel risico neemt. Is de PvdA tot het nemen van dat risico bereid?

Mevrouw VAN DER VIJVER antwoordt dat de situatie niet anders is dan in januari 2007. In januari 2007 is ook vastgesteld dat er een tekort van € 5 miljoen was. Toen hebben de staten gezegd dat alles op alles moet worden gezet om dat bij elkaar te krijgen. Er is een datum gesteld van 1 januari 2010 voor de

tweede fase en voor dat moment moet het geld er allemaal zijn. Door op dat moment dat besluit zoals het er lag aan te nemen, hebben de staten gezamenlijk een groot vertrouwen uitgesproken. Dat tekort is nu met € 2,5 miljoen afgenomen en nu is er ineens minder vertrouwen. Dat verbaast spreekster.

De heer PETERS reageert door te stellen dat het daar niet mee te maken heeft. Er is alleen straks sprake van een onontkoombaar proces en dan is er een risico dat als de provincie het geld beschikbaar stelt, de druk bij andere partners weg is en zij niet bereid zijn om meer geld te geven. Dan zit de provincie met het financiële risico.

Mevrouw VAN DER VIJVER heeft iets meer vertrouwen in de partners op dat gebied. Zo moeten die partners niet worden afgeschilderd, zeker niet gezien de geluiden die zij van de waterschappen en de gemeenten heeft gehoord. Zij denkt dat op die manier het proces niet in moet worden gegaan.

De heer MUNNIKSMa antwoordt dat een van de belangrijkste dingen die te maken hebben met de financiering, de afspraken zijn die er in het kader van de agenda van de Veenkoloniën zijn gemaakt. In het kader van de agenda van de Veenkoloniën is een aantal zaken aan de orde, namelijk dat de twee provincies en alle gemeenten die in dat gebied liggen, zeggen dat er een aantal grote projecten opgepakt moet worden en dat er aan de ene kant wordt gekeken naar de financiering, waarbij wordt geprobeerd om de lasten en lusten zo eerlijk mogelijk te verdelen tussen de partijen als zodanig, maar waarbij ook aan de orde is dat alle partijen in de Veenkoloniën een bijdrage leveren omdat zij graag een bijdrage willen leveren aan meerdere grote projecten in dat gebied. Dat betekent voor de financiering dat een gemeente Hoogezand € 120.000,-- gaat meebetalen in dit traject. Een dergelijke gemeente weet ook dat op het moment dat er in de wegenstructuur aan de noordkant wat aan de orde is, dat ook gemeenten aan de zuidkant meebetalen aan dit traject. Diezelfde redenering gaat ook op voor waterschappen. In het kader van de agenda van de Veenkoloniën wordt een aantal grote projecten uitgevoerd en op het moment dat er bij ieder project wordt afgewogen door partijen of zij daar zelf meer voordeel aan hebben dan nadeel, dan zal het vliegwiel van de grote projecten in de Veenkoloniën nooit goed op gang komen. Als partijen met elkaar belang hebben bij grote rode, groene en blauwe projecten in de Veenkoloniën, zal ook van dat besluitvormingsproces uit moeten worden gegaan. Er is zojuist gevraagd waar de gemeente Emmen op dit moment staat. Spreker heeft op het netvlies dat het college kort geleden van de gemeente Emmen een heel concrete brief heeft gekregen waarin de gemeente Emmen aangeeft in te stemmen met deze fase, het bedrag beschikbaar stelt dat bij deze fase hoort en de bijdrage van € 4,3 miljoen van de gemeente Emmen wordt door deze gemeente bevestigd zoals het bedrag gevraagd is, los van de garantie. Dit betreft overigens een problematiek die anderszins nog aan de orde is, maar daarmee stelt hij wel vast dat Emmen de materiële bijdrage heeft geleverd aan de € 22 miljoen van dit verhaal en dat misschien nog eens moet worden doorgesproken over het kasritme dat daarbij hoort. Er is een vraag gesteld die hij niet concreet kan beantwoorden, namelijk wat er concreet kan gebeuren rondom de EFRO-subsidies. Op dit moment heeft spreker in beeld dat als geen gebruik wordt gemaakt van EFRO-subsidie, de provincie zeker weet dat daar na 2008 geen gebruik meer van gemaakt kan worden. Op de vraag of de EFRO-subsidie geheel of gedeeltelijk moet worden terugbetaald indien slechts een deel van de werkzaamheden wordt verricht, antwoordt spreker dat dit volgens hem niet het geval is. Indien dat wel het geval is, zal hij dit de staten laten weten bij het definitieve stuk.

De heer PETERS heeft gevraagd of de EFRO-subsidie in gevaar komt als de financiële dekking niet rond is.

Mevrouw VAN DE VIJVER heeft de gedeputeerde in een aantal gevallen horen zeggen dat hij bezig is met overleg en dat overleg heeft plaatsgevonden. Zij wil graag horen dat de gedeputeerde nog voor de zomer bij alle partijen langs is geweest en hen vraagt wat zij gaan bijdragen en waar de provincie op mag rekenen.

De heer TIMMERMAN wil in deze fase de gedeputeerde niet de mogelijkheid ontnemen om te onderhandelen. Wat dat betreft zou het een B-stuk kunnen zijn dat in de staten nog eens aan de orde komt.

De heer KUIPERS sluit zich aan bij de opmerkingen die de PvdA-fractie als laatste heeft gemaakt.

De heer MUNNIKSMA heeft zojuist vastgesteld dat investeringen in groen en blauw lonend zijn voor rood. Spreker denkt dat dit ook zeker loont op het moment dat spreker, gesteund door de staten, nogmaals stevig het gesprek aangaat met partijen die op dit moment eventueel nog wat aarzelen in de besluitvorming. Hij is dus druk bezig om met alle partijen te praten en zo stevig mogelijke toezeggingen te krijgen. Tussendoor wil hij hiervan best de stand van zaken aan de commissie meedelen. Hij heeft er zelf ook alle belang bij dat alvorens de eerste schep in de grond wordt gestoken, er de grootst mogelijke zekerheid over de financiering is en dat hij deze ook aan de staten kan bieden. Op het moment dat de financiële onzekerheid voor het college dermate groot is dat die in het niet valt in relatie tot de EFRO-subsidie, met andere woorden dat het financiële gat nog groter is dan de EFRO-subsidies zelf, dan denkt spreker dat hij zich ernstig zal afvragen of het zinvol is om gebruik te gaan maken van die subsidie. Daar is dus wel degelijk een afwegingsmoment voor, want dan gaat de druk die de EFRO-subsidie nu op het proces legt, tegen de provincie werken.

De VOORZITTER concludeert dat dit een B-stuk blijft en daar zal dus in de statenvergadering van juli verder over worden gesproken. Zij wijst de commissie erop dat de Voorjaarsnota+ wordt behandeld in de Statencommissie BFE van 20 juni 2007 en dat de woordvoerders van de commissie uitgenodigd worden voor de inhoudelijke inbreng die de onderdelen van hun commissie betreffen, want deze nota kon nu nog niet worden behandeld omdat deze nog niet beschikbaar is. De Voorjaarsnota+ komt 15 juni 2007 per e-mail beschikbaar.

16. Sluiting

De VOORZITTER dankt iedereen en sluit de vergadering om 19.05 uur.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid van 12 september 2007.

,voorzitter

,commissiegriffier

Toezeggingen, gedaan in de vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid op woensdag 13 juni 2007 in het provinciehuis te Assen:

- Pagina 13 Mevrouw HAARSMA zegt toe i.k.v. de Regiovisie een A-4tje met de hoofdlijnen, de opbouw en de bijbehorende financiën.
- Pagina 18 De heer BATS zegt toe dat de commissie kennis kan nemen van het besprokene in het Verkeers- en Vervoersberaad Drenthe (VVBD).
- Pagina 19 De heer BATS zegt toe dat in het jaarverslag over 2007 ook met betrekking tot het VVBD, helder naar voren komt welke acties zijn gedaan en wat nog moet worden uitgevoerd.
- Pagina 21 De heer BATS zegt toe dat de vraag van GroenLinks of een financieringsstatuut aanwezig is bij OV bureau Groningen-Assen, via een memo te beantwoorden.
- Pagina 26 De heer BATS zegt toe op de vraag van mevrouw Seinen of de provincie bijdraagt aan de E233 Meppen-Kloppenburg nog terug te zullen komen.
- Pagina 28 De heer BATS zegt toe dat de commissie binnenkort een memo over de GAE tegemoet kan zien.
- Pagina 31 Mevrouw KLIP zegt toe met een notitie te komen over de energieproblematiek waarin is aangegeven waar het energieleveringsprobleem aan het net zich voordoet, hoe structureel het is en waar op korte danwel lange termijn oplossingen liggen.